

Proletarci vseh dežel, združite se!

Govor maršala Tita najboljšim rudarjem Jugoslavije

Beograd, 13. septembra.
Predvođaškim popoldne so obiskali najboljši jugoslovanski rudarji, pobudniki gibanja za visoko storilnost dela, maršala Tita. Maršal Tito se je s slavnicami rudarji pristrano razgovarjal polne tri ure.

Junaki razplamtelega socialističnega tekmovanja v naši državi, ljudje, ki jih vsa država pozna in katerih imena se s ponosom izgovarjajo, so prišli k svojemu maršalu, svojemu voditelju in učitelju, da bi mu povedali o svojih delovnih uspehih, da bi mu stisnili roko, da bi se mu osebno zahvalili, ker jih je tako kot vse naše delovno ljudstvo popeljal iz temne preteklosti na pot novega srečnejšega življenja, na pot graditve socializma, v katerem so postali pogumni, visoko zavedni ponosni ljudje, da bi ga prepričali, da so krasni delovni uspehi samo del tistega, kar žele in morejo napraviti in da jih pri tem nobena stvar na svetu ne more omajati. In prav zaradi tega, ker so ti ljudje vznikli iz milijonske armade delovnih ljudi, preprosti, enostavni ljudje, toda hkrati ljudje velikanske energije in visoke zavednosti, kakršne gradi vzporedno z graditvijo velikanskih tovarn naša petletka, ni lahko opisati njihovega navdušenja pri tem srečanju, njihovih občutkov v teh trenutkih, ki jim bodo vedno, kakor sami pravijo, najprej trenutki v življenju, njihov razumljivi ponos, s katerim so poslušali prve pozdravne besede maršala Tita, njihovega tovariša Tita:

Zelo sem srečen, ker morem pozdraviti naše rudarje, najboljše med najboljšimi pri naši socialistični graditvi. Vi ste, tovariši rudarji, za nas dragoceni delovni kolektiv, ker priskrbujete s premožem in rudami našo industrijo in naš promet, ki zahtevata vsak dan več in več premožja ter rude. Naloga, ki jih prejimate, rešujete z visoko zavednostjo in delovnim junaštvom, s svojimi mislicami pa vam je uspelo in vam uspeva nadomeščati pomanjkanje mehanizacije v naših rudnikih. Vi ste z gled na naš delavski razred in vse naše delovne ljudi, kako se morajo boriti, kajti to gibanje za visoko storilnost dela in ta polet, s katerim delate, sta prav tako važna v tej borbi za zgraditve socializma, kot je bil med vojno pomemben zglede, ki so ga dajali posamezni borci ali cele enote v borbi za svobodo in lepšo prihodnost narodov naše države.

V tej borbi, ki jo danes vodimo, ni dovolj, pokazati samo hrabro srce, ampak je treba pokazati tudi visoko zavednost in dati svojo telesno moč. Vi ste to, tovariši, storili in dali s tem zglede drugim delavcem tako v rudnikih kakor tudi v tovarnah in povsod, kjer delajo, da vas posnemajo. Vaš zglede ima vedno večji razmah, je vedno širši. Prizadevajte si, tovariši rudarji in drugi borci za visoko storilnost dela, tvorci socializma, najboljši med najboljšimi, da boste šli še dalje v tej borbi za zmago, za našo zmago, ki je v tem, da izpolnimo petletni plan in ustvarimo socializem.

Hitro so nato prešli prvi trenutki nepostojnosti. Vsi so hoteli sestiti čim bližje tovarišu Titu, da bi slišali vsako njegovo besedo, da bi si zapomnili vsako podrobnost.

Razgovor je bil zelo živahen, Maršal Tito se je zanimal za vse: za življenjske razmere rudarjev, za njihovo življenje in preteklost, za sedanje delo, za norme in je poudaril potrebo, da je treba predvsem dobro paziti na zavarovanje rudarjev pri delu, na njihovo varnost. Rudarji so odgovarjali na vsa vprašanja iskreno, pristrano — pripovedovali so o tem, kako jih je Beograd krasno sprejel, govorili so o sebi in svoji delovni borbi, in ko so o tem pripovedovali, so se za trenutek namršili: »Toda, glejte, tovariši Tito, tisti informirajočiji pravijo...«, takoj nato pa so se razvedrili in, smeječ se, rekli: »Toda, oni nam niso — mi nismo novo centralo, oni drugo — mi 500 ton premoga! Duhovite besede Ethema Skoriča, ki jih je dan prej izrekel, so jim zelo ugajale — postale so jim nekako novo delovno geslo.

Tedaj je maršal Tito rekel:
V vsej propagandi, ki jo vodijo članice Informbiroja proti nam, ni, tovariši, ničesar pametnega. Je tudi propaganda, ki je spretno preračunana in vešča, da vsili tudi laž kot verjetno. V tej pa so samo neverjetne neumnosti, ki se jih bodo nekega dne sramovali, kolikor se lahko sramujejo.

zlasti pa v drugem petletnem planu bomo že občutili dobroto teh naporov, ki jih danes vlagamo v socialistično graditve svoje države. Zamislite si, tovariši, koliko laže bo vaše delo, ko bomo oskrbeli v najosodobnejšo tehniko. Vaše delo bo tedaj kot pesem, delali boste lahko in manj. Ne bo vam treba biti v rovu osem ur, temveč šest ali pet, sčasoma pa tudi manj. To pa veliko pomeni. To je tisto, za kar se ljudje bore.

Hoteli smo, da bi naši narodi čimprej občutili, kaj lahko da socializem, da bi čim popolnejša vrednost naših dobrin, naših proizvodov ostala pri nas, v naši državi, ne pa, da bi naše bogastvo šlo na drugo stran. Naše ljudstvo tega, tovariši, ni zaslužilo. To je ljudstvo, ki je stoletja trpelo, to je ljudstvo, katerega delavski razred je imel vedno neverjetno težke življenjske in delovne pogoje. To je ljudstvo, ki je dalo v tej vojni strahovite žrtve in šlo v borbo ne samo, da izžene okupatorja, temveč tudi, da si ustvari boljše življenje. Nam pa so rekli, namesto da bi pokazali razumevanje za to naše ljudstvo: »Kaj hočete z industrijo? Če rabite stroje, jih vam bomo dali, vi pa boste nam dajali rude in druge surovine.« To pomeni jasneje rečeno: Tu imate sir, mi bomo pa vzeli smetano.

Vendar to ni pravilno, socialistična fronta ne sme biti v škodo nikomur, najmanj pa bi smela biti škodljiva v razmerju z nami, ker smo za Sovjetsko zvezo država, ki je najdosledneje uresničevala načela marksizma-leninizma. Ves svet je gledal in gleda na nas, da bi videl, kakšno je uresničevanje teh načel, in verjeli smo, da se bodo vsi pripadniki socialistične fronte tega veselili. Toda, niso se veselili, v tem so videli nekakšno konkurenco. Če smo mi komunisti, tovariši, potem ni tu nikake konkurence. Smatrali smo, da z vlaganjem maksimalnih naporov potrjujemo, da je socialistični sistem, ki se je začel v Sovjetski zvezi ustvarjati po Oktobrski revoluciji, edino pravilna družbena ureditev. To smo hoteli potrditi s svojim zgledom, oni pa nas pri tem ovirajo. Pri tem so napravili drugo napako: širijo pojmovanje o izključni revolucionarni vlogi Rdeče armade, ki pomeni dejansko demobilizacijo skritih revolucionarnih sil, ki so v vsakem narodu, v vsakem delavskem razredu. Vsak delavski razred je sposoben boriti se in izvojevati novo družbeno ureditev. Toda z bajoneti se ni nikoli pravično širila neka napredna ideja in prinašala družbena preobrazba, temveč samo zasužnjevanje. To je zakon, tovariši, in po tej poti ni mogoče ustvariti socializma. Socializem je mogoče ustvariti samo z najbolj strogim spoštovanjem in uporabo načel marksizma-leninizma od majhnih in velikih. Tu številčnost ne more imeti odločilne vloge. Jugoslovanski narodi niso krivi, da jih je 16 milijonov, ne pa 200 milijonov, toda, lahko so ponosni na svoj delež, ki ga dajejo s tem, da praktično uresničijo socializem, in na visoko socialistično zavednost velikanske večine delovnih ljudi naše države.

Danes je v Jugoslaviji komaj mogoče najti minimalno število ljudi, ki bodo iz popolnoma osebnih razlogov rekli, da nasprotujejo socialistični graditvi, zato pa imate na drugi strani 90% naših ljudi, ki hočejo zavestno iti v socializem in gredo v socializem. Niso to samo komunisti, temveč naši člani Ljudske fronte, naši delovni ljudje, ki so se z dejanji prepričali, da lahko ustvarimo socializem in ki že danes vidijo rezultate. Tega, tovariši, niso dosegli v nobeni državi, razen v Sovjetski zvezi.

Vendar so naše postojanke sedaj, kakor se to reče na fronti, nezavzeta trdnjava. Opravljajte mirno svoje delo in dokažite z dejanji pravilnost naše linije, pravilnost in koristnost našega dela. Pravijo, da gremo v kapitalizem. Pozivamo jih, naj pridejo in pogledajo in skušajo pri nas najti potrdilo za to, kar govorijo. Na široko odpiramo vrata vsakomur, kdor hoče pošteno priti in se prepričati, kaj pri nas delamo in gradimo. Naj pridejo in vas vprašajo, ker jim boste vi odgovorili prav tako dobro kakor tudi jaz; odgovorite jim s tistim, kar gradite, z dejstvi in recite jim: Pogledajte naše tovarne, naše hidrocentrale, naše nove ceste, poti, železnice itd.

Tako je govoril maršal Tito, rudarji pa so, sklonjeni nad stoli, ne da bi trenili, gledali vanj z izrazom napete pozornosti, želeč si vsako njegovo besedo dobro zapomniti, da bi si vklesali v spomin te besede, ki navdušujejo, krepe, odpirajo perspektive. In polagoma se je začel na teh osredotočenih resnih, trdih obličjih razvijati nasmeh — naenkrat so videli čudovito jasno kot na dlani vse

življenje in borbo svojega ljudstva in svoje države, zagledali so našo prihodnost, svetlo, veselo in srečno in se nam smihali veselo ter ponosno, ker je to ljudstvo njihovo ljudstvo, ta država — njihova država, ker so sami — sinovi tega ljudstva in te države.

In ko je maršal končal, je razgovor potekal še veseleje, še živahneje.

Tisti, katerih rudniki so osvojili predhodno zastavo, so ponosno in z neprikritim veseljem pripovedovali o tem: »Uzeli naši rudarji zastavo, pa gledajo: »Ama je to ovo Tito podpisao? E, ne damo je!«, maršal Tito pa je nasmejanih lic pozorno poslušal, spraveval o vsem, odgovarjal na vprašanja in pojasnjeval. Na koncu je, spremljan s pogledi, polnih ljubezni, vdanosti in globokega zaupanja, rekel:

Vsi skupaj smo en delovni kolektiv. Jaz delam na enem, vi pa na drugem mestu, toda nikomur od nas ne sme biti žal truda, pa tudi ne življenja, če je potrebno, da bi dosegli smoter, ki smo si ga postavili. Pri svojem delu se nismo prav nič zmotili, vse, kar smo delali, smo v glavnem pravilno postavili in to smo kot pravilno dokazali tudi z dejanji. Zakaj bi omahovali sedaj, ko vidimo perspektivo? Iz držav Informbiroja pa nas hočejo omajati, tovariši, govorili so nam, kako grešimo, pa so med drugim postavili tudi vprašanje Ljudske fronte.

Ljudska fronta pa je prav tisto novo, kar je dala naša ljudska revolucija. Niti Sovjetska zveza ni mogla, to lahko pogumno trdim brez pretiravanja, v tako kratkem razdobju dobiti tako velikansko množico državljanov, pri katerih bi prevladovala enotnost misli in akcije. Mi pa smo to storili. Sedaj nam hočejo porušiti prav to, eno največjih pridobitev, Ljudsko fronto, s katero nam je uspelo toliko doseči. Komunistična partija, tovariši, sama zase, še ni dovolj. Komunistična partija ni sama sebi smoter; ona je organizacija avangarde delavskega razreda, vodilni odred, ima vodilno vlogo. Od iznajdljivosti in sposobnosti Komunistične partije, od njene revolucionarne sile, od stopnje njene sposobnosti, da obvlada znanost marksizma-leninizma in jo praktično izvajajo, je odvisno, v kakšnem obsegu lahko razširi svoj vpliv na široke množice. Nam pa ni samo uspelo razširiti njen vpliv na široke množice, ampak tudi ustvariti in izoblikovati njihovo organizacijo. Naša Ljudska fronta je krepka organizacija, dvakrat boljša in močnejša, znotraj monolitnejša in celo bolj prežeta z marksizmom-leninizmom, kot pa je recimo madžarska Partija, ki je do večera imela kakih 100 članov, sedaj pa je naenkrat preokročila milijon.

Naša Ljudska fronta je nova oblika združevanja delovnih ljudi pod vodstvom Komunistične partije, ki korakajo ne nezavestno in pod pritiskom, temveč zavestno za Komunistično partijo in zavestno vidijo jasne perspektive boljše prihodnosti.

So številne stvari, ki nam jih očitajo kot greh in ki so prav tisto najboljše, kar je dala naša revolucija. Tovariši, v naši revolucionarni borbi in delu smo se posluževali izkušnje Sovjetske zveze. Bilo bi nepravilno in škodljivo govoriti, da nismo uporabljali izkušenj velike Oktobrske revolucije. Od nje in vsega procesa razvoja prve socialistične države smo vzeli tisto, kar je bilo pozitivno, tistemu, kar je bilo negativno, pa smo se skušali izogniti, kot smo si tudi prizadevali, da bi ob naših specifičnih pogojih uporabili nekaj novega. Nikomur ne bomo dovolili, da bi nam to novo razbil, kajti v tem je moč naše Partije. Pomislite, kako bi tak udarec, kakršnega smo mi dobili od Informbiroja, prenesle Partije v vzhodnih državah ljudske demokracije. Razpadle bi tako, da ne bi od njih ostal niti kamen na kamnu. Mi pa se nismo niti stresli, ampak smo še krepkeje strnili svoje vrste. To je organizem, enoten organizem, ki se zaveda svojega smotra in ki gre neizprosno naprej, ne glede na to, kar se postavlja na njegovi poti.

Nato se je maršal Tito dotaknil primerjanja maloštevilne ameriške in angleške Partije z našo Partijo, ki vodi državo in ljudstvo 16 milijonov ljudi, o čemer je bilo govora v ne-

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Govor maršala Tita najboljšim rudarjem Jugoslavije
Predvolivna aktivnost Demokratične fronte na Koroškem
Ustanova državnih obrtnih mojstrov — nov korak v napredu naše obrti
Fizkultura — Objave

davnj sovjetski noti, nakar je v tej zvezi rekel:

Ce se že tako nesmiselno primerja, potem je treba vedeti, da morajo biti, če ima kdo nalogo zamenjati svoje vodstvo, to samo naši ljudje in nihče drug. Naši ljudje v državi doslej niso postavili tega vprašanja, da se odstrani ta ali oni posameznik, ali vse vodstvo, različni Rakoszi, Paukerji in drugi pa ga postavljajo. Oni nimajo te pravice. Če naše delovno ljudstvo vidi, da posamezni voditelji komunisti niso dobri, potem jih je treba zamenjati. Tu ni pardona. Prav tako, kot se n. pr. zamenja vodstvo podjetja, da bi to podjetje bolje delalo. Naše ljudstvo pa ni bilo vprašano, če je treba, in koga je treba zamenjati, da bi prišel kdo drug.

Poslušati moramo glas našega ljudstva tukaj. Kajti za koga gradimo socializem v svoji državi? V prvi vrsti za nas, za ustvaritev boljšega življenja naših ljudi. To, da hočemo ustvariti našim delovnim ljudem srečnejše življenje, ni nacionalizem. Ukinili smo kapitalistični sistem, pregurali buržoazijo, ji vzeli tovarne itd. Vzeli smo ji materialno podlago in jo dali ljudstvu v roke. V vaših rokah so danes rudniki, v vaših rokah so tovarne, v vaših rokah je vse gospodarsko življenje, ki ga morate pravilno voditi od spodaj do goraj. Vi imate pravico odstranjevati in postavljati ljudi!

Ko je poudaril pomen enakopravnosti med socialističnimi državami, zlasti v gospodarskih odnosih, in obsojal poskuse revizionizma znanosti marksizma-leninizma, je maršal Tito rekel:

Mislim, da je zasluga naše Partije prav ta, da je opozorila, da gre pri vsem tem za teoretično pačenje in revizionizem. Zasluga naše Partije je v tem, da je imela pogum — in to je lahko storila po zaslugi svoje monolitnosti, reči: ne, taka pot je nepravilna, treba je iti po tej poti, po kateri hodimo mi ob novih razmerah po vojni. Mislimo, da že sam obstanek Sovjetske zveze, kot velike socialistične države, pomeni močan čit-

nitelj, ki omogoča, da se v številnih državah razvijajo napredne sile in zmagoje. Ni potrebe, da bi se Sovjetska zveza vmešavala v notranje stvari držav, ki grade socializem, ker to samo škoduje. Mi moramo torej razčistiti te stvari z njimi in zgraditi socializem v svoji državi ter reči tako, kot je to nekdanji rekel Lenin, borec se proti Trockemu, da je mogoče ustvariti socializem v eni državi. No, danes je že dokazano, da velja to tudi za majhne države, kakršna je naša, če je večina naroda zavedna in pripravljena na različne napore. Se pravi, da se moramo boriti za uresničitev našega petletnega plana in zgraditve socializma ter reči: Glejte, ni nam samo uspelo zgraditi socializma, ampak nam je to uspelo tudi proti vaši volji, s svojim lastnimi silami. In nobene bajke ga ne morejo uničiti, ker je tukaj, kri in meso življenja naših ljudi. Na ta način bomo razčistili sporna vprašanja.

Ko pa gradimo socializem, tovariši, se moramo zavedati, da velikansko prispevamo drugim majhnim in velikim državam, ker dokazujemo, da so v vsaki državi posebej, če je vodstvo sposobno pojasniti delavskemu razredu pravilno linijo, sile, ki lahko s svojo borbo prinesejo novo družbeno ureditev.

Mi imamo, tovariši, globoko prav in to bomo dokazali, toda borili se bomo in borimo se tudi na teoretičnem področju. Vi, rudarji in vsi drugi naši delavci ter delovni ljudje pa ste tista armada, s katero se mi zdaj borimo, da z dejanji dokazujemo, da gradimo socializem. Nadaljujte, tovariši, še vztrajneje svoje delo!

Zadnje besede govora so sprejeli rudarji z navdušenim ploskanjem in vzkliki: Hočemo! Hočemo!

Tako se je po polnih treh urah končalo to srečanje »tvorcev socializma in najboljših med najboljšimi«, ki jih imamo danes, kot je maršal Tito imenoval slavne rudarje s svojim »najboljšim, najboljšim in najbolj ljubljenim tovarišem«, kot so rudarji rekli za maršala Tita.

Brigada sedmih udarnikov tovarne „Standard“ je dosegla 237 % norme

Kolektiv tovarne usnja »Standard« v Kranju je na dan volitev vodstva partijske organizacije podjetja izvedel medbrigadno tekmovanje. Pri tem tekmovanje je brigada pri namakanju dosegla 168%, brigada za izvlačenje in polnjenje strojnih sodov 150% in brigada pri čiščenju in mazanju kruponov 140% norme.

Sedem udarnikov se je prijaviло za nadaljnje tekmovanje za višjo storilnost. Brigada je tekmovala na sedmih delov-

nih mestih in je pri posameznih fazah dela dosegla od 196-331% norme, povprečno pa 237%. Vsa dela je izvršila skupno v 54 urah in 55 minutah.

Po končanem tekmovanju je na sestanku tekmovalni brigadi čestital tovariš direktor podjetja k doseženim uspehom in zbranemu delavstvu govoril o pomenu socialističnega tekmovanja in gibanja za visoko storilnost.

V medjimurskih rudnikih je rudar Škvorc izpolnil dnevno normo s 446,4%

V medjimurskih rudnikih je bil dosežen nov rekord v kopanju premoga. Mirko Škvorc, kopač v jami »Gašpar«, je izpolnil 11. septembra dnevno nalogo s 446,4%. 5. septembra so začeli rudarji Mirko Škvorc, Petar Novak in Aleks Francič štiridnevno tekmovanje. Rudarji so se odzvali njihovu pozivu. Prvi dan so vsi trije izpolnili dnevno nalogo 213-odstotno. Naslednji dan sta Novak in Francič izpolnili normo 287-odstotno, Mirko Škvorc pa 357-odstotno. Ignac Živčec je v jami »Udarnik« izpolnil 9. septembra dnevno nalogo 312-odstotno. Rudarji iz jame »Gašpar« niso bili zadovoljni s

Brigada zidarja Rakefa v Ljubljani je v manj kot 4 urah sezidala skoraj 60 prm zidu

Ljubljana 13. sept.
Danes dopoldne je 9članska brigada Franca Rakefa na gradbišču Gradis-Litostroj, Ljubljana, v 3 urah in 51 minutah sezidala 59,93 kub. metrov zidu.

teml uspehi. Drugo jutro je Mirko Škvorc prišel v jama in v dveh urah presegel dnevno normo. Ob 10 uri je nastal zastoj zaradi pomanjkanja toka. Ob 13.44 je Mirko Škvorc presegel 4dnevno normo in izkopal do sedaj največ premoga v teh rudnikih. Škvorcu sta pomagala mladince Franjo Škvorc in Ivan Kovačič.

JUGOSLOVANSKI IZSELJENCI IZ FRANCIJE SO OBISKALI LJUDSKO REPUBLIKO MAKEDONIJO

Skoplje, 13. sept. — Skupina jugoslovanskih izseljencev iz Francije je zapustila danes LR Makedonijo. Po obisku v gradbenih in industrijskih podjetjih v Skoplju so si gostje v zadnjih dveh dneh ogledali dela pri graditvi hidrocentrale v Mavrovu in kmetijsko obdelovalno zadrugo v Lazaropolju. Na gradbišču v Mavrovu so se gostje seznanili z načrtom velike hidrocentrale, ki bo dobavljala električno energijo vsej industriji LR Makedonije.

V Lazaropolju so jugoslovanski izseljenci v Franciji občudovali napredek kmetijske obdelovalne zadruge. Predsednik zadruge Taško Grujovski je seznanil goste z razvojem zadruštva. Po zaslugi Partije, ki se je zavzemala za zboljšanje življenjske ravni delovnih kmetov, so bili doseženi velikanski uspehi. Zgradili so avtomobilsko cesto, dolgo 8 km. V vasi ni družine, ki ne bi prihranila 100 do 120.000 dinarjev. Za 12krat se je zboljšala življenjska raven delovnih ljudi v primeri z življenjsko ravni pred vojno. Zadruža se je lotila dela s 3 kg volne in 17 ovcami, sedaj pa ima 4000 ovac 117 glav goveje živine in 126 konj. Obnovljene so porušene hiše, moderni kom-

binat za izdelavo preprog in tekstilna delavnica. V kratkem bodo pričeli graditi umetno jezero. V knjigi vtisov te zadruge so izseljenci med drugim napisali tole:

»Mi, jugoslovanski izseljenci v Franciji, se pridružujemo naporom vaše graditve s tem, da bomo francoskemu delovnemu ljudstvu povedali resnico o zmagovitosti socialistični graditvi Jugoslavije.«

O svojem obisku v Makedoniji je v imenu gostov izjavil izseljenec Dragoslav Mihajlovič tole:

»Poznam Makedonijo že od leta 1920 in vem, kako je bilo tedaj. Po zaslugi KPJ in tovariša Tita ter narodnoosvobodilne borbe vidimo danes velikanski napredek. Preseneča nas naglica napredka Makedonije. V tem vidimo pravo graditve socializma in kaj je mogoče doseči z dobro voljo in delom v tako kratkem času. Navdušeni smo nad sprejemom in bili bi srečni, če bi lahko ostali več dni med vami. Prepričan sem, da se bo večina naših ljudi vrnila v domovino. Povedali bomo resnico o Informbiroju v Franciji, branili bomo čast naših državnih voditeljev, kajti takih sinov ljudstva se ne sme blatiiti.«

Delegacija FLRJ prispela v Pariz

Pariz, 13. sept. Dopisnik Tanjuga poroča: Včeraj je prispela v Pariz delegacija FLRJ s podpredsednikom vlade Edvardom Kardeljem in ministrom brez portfelja Milovanom Djilasom na čelu. Delegacija je na poti v New York, kjer se bo udeležila IV. rednega zasedanja Generalne skupščine OZN. Delegacija so sprejeli v Parizu in pozdravili ambasador FLRJ v Franciji Marko Ristič z osebjem ambasade ter predstavniki jugoslovanskih organizacij v Franciji.

Vieraj se je začel II. kongres sindkata delavcev in nameščenecv grafične industrije Jugoslavije

V imenu zvezne vlade je kongres pozdravil minister za delo Ljupčo Arsov in minister za delo vlade LRS tov. Ivan Regent

Ljubljana, 13. septembra.

V Domu sindikatov se je danes ob osmih začel II. kongres sindkata delavcev in nameščenecv grafične industrije Jugoslavije. Kongres je odprl predsednik centralne uprave Srba Andrejevič. Pozdravil je člane kongresa in goste. Na kongres so med drugimi prišli: zvezni minister za delo Ljupčo Arsov, član Politbiroja CK KP Slovenije in minister za delo Ivan Regent, pomočnik ministra za delo Ljupčo Arsov, član CO ZSJ pa je prinesel kongresu pozdrave Lazo Plavšič. V imenu ministrstva lahke industrije FLRJ je kongres pozdravil pomočnik ministra za delo Ljupčo Arsov, član CO ZSJ Lazo Plavšič in predsednik GO ZSS Janko Rudolf.

V uvodnih besedah je Srba Andrejevič govoril o pomenu kongresa in o spre-

membah, ki so nastale od I. kongresa, ki je bil skoraj pred tremi leti. V častno predsedstvo je predložil Centralni komite KPJ s tov. Titom na čelu. Delegati so predlog z navdušenjem sprejeli. V delovno predsedstvo so bili sprejeti člani centralne uprave, republiknih odborov in najboljši udarniki. Nato je v imenu vlade FLRJ pozdravil kongres minister za delo Ljupčo Arsov, v imenu CK KP Slovenije in vlade LRS je pozdravil minister za delo Ivan Regent, v imenu CO ZSJ pa je prinesel kongresu pozdrave Lazo Plavšič. V imenu ministrstva lahke industrije FLRJ je kongres pozdravil pomočnik ministra za delo Ljupčo Arsov, član CO ZSJ Lazo Plavšič in predsednik GO ZSS Janko Rudolf.

Pozdravni govor ministra Ljupča Arsova

V imenu vlade FLRJ je kongres pozdravil minister za delo tovariš Ljupčo Arsov. Med drugim je dejal:

»Pri velikanskem naporu herojskega delavskega razreda in delovnih ljudi pri socialistični graditvi v naši državi, zavzemajo dostojno mesto delavci in nameščenici grafične industrije. Ze v prvih dneh po osvoboditvi so naši grafičarji premagali velike težave in zapreke in z uspehom presejali po planu postavljene naloge. Grafična industrija je izpolnila plan za leto 1947 s 105,98%, v leto 1948 s 116,4 in v prvi polovici letošnjega leta s 105,6%. Istočasno so delavci in nameščenici grafične industrije izpolnili naloge, postavljene na I. kongresu grafičarjev, ki je bil leta 1946: večja proizvodnja, boljše izdelki in cenejša knjiga. To je geslo za delavce in nameščenice grafične industrije v sedanjem obdobju.

V podjetjih grafične industrije storilnost nenehno raste in tudi kvaliteta dela se znatno izboljšuje. Naša knjiga in tisk po opremi lahko tekmuje z najboljšimi v drugih državah. Z uvajanjem delovnih norm in njihovim uvrščanjem smo dobili in imamo nove možnosti za boljše in racionalnejše organizacijo dela. Od leta 1946 do danes se je storilnost dela v vsej grafični industriji povečala za približno 50%. To predvsem kaže o visoki

zavesti in socialističnem odnosu do dela ogromne večine delavcev in uslužbencev v tej panogi naše industrije. To pa je hkrati odgovor vsem onim, ki danes s klevetami in lažmi žalijo čast in ponos delavcev in delovnih ljudi v naši državi, češ da jih »Titova klika« s silo goni na delo. Vsakdo ve in tudi oni, da se pod bičem ne dviga storilnost dela. Stalno izpolnjevanje in preseganje planskih nalog v vaših podjetjih, silno gibanje rudarjev za visoko storilnost dela, ki se je v teh dneh tako široko razvilo pri nas, silen polet vseh delovnih ljudi v naši državi za zgraditve socialističnega, je lahko samo rezultat razvite zavesti in socialističnega odnosa do dela, ki ga je naša herojska Partija in njeno revolucionarno vodstvo s tovarišem Titom na čelu pravilno in borbeno razvilo pri naših delovnih ljudeh.

V nadaljevanju je tovariš minister govoril o diskriminatornih postopkih Sovjetske zveze in drugih informbirojevskih držav proti naši državi. Dejal je: »Brezobzirnost kampanje in pritisk, ki danes prihaja iz Sovjetske zveze in od informbirojevskih držav proti naši državi in našim narodom, bo še močnejše okrepljen voljo naših delovnih ljudi za izpolnjevanje planskih nalog in utrditve gospodarske in obrambne moči naše socialistične domovine. (Dolgotrajno odobravanje).

Pozdrav ministra za delo vlade LRS tov. I. Regenta

V imenu CK KPS in vlade LRS je pozdravil kongres član Politbiroja CK KPS in minister tovariš Ivan Regent, ki je med drugim dejal: »Ta vaš kongres se vrši v dobi, lahko rečem, polnega razmaha uresničevanja našega prvega petletnega plana, to se pravi, v dobi polnega razmaha gradnje socializma pri nas. To dejstvo, da nam nasprotniki, nesampetni ljudje iz Informbiroja očitajo, da mi pri nas ne gradimo socializma, to dejstvo ni treba, da bi nas motilo. In sicer zaradi tega ne, ker oni ne morejo s svojimi lažmi uničiti resnice. (Klic: Tako je! in viharno pritrdjevanje.) Tako močni oni niso! Oni se tega tudi prav dobro zavedajo. Vi veste, da mi gradimo socializem, saj ga vi gradite in skupaj z ostalimi našimi delovnimi ljudmi ustvarjate materialne temelje za socializem, za socialistično družbo. Ko gradimo socializem, pomeni to, da gradimo boljše družbo, v kateri bodo imeli ljudje v izobilju vsega, kar potrebujejo za življenje. Po drugi strani pa ne samo, da ustvarjamo materialne temelje za boljše življenje naših narodov, marveč tudi preobrazujemo našega človeka, preobrazujemo našega delavca, preobrazujemo našega kmeta, vnašamo v glave naših ljudi novo socia-

listično zavest. In pri tem delu, pri posredovanju kulture, pri posredovanju vzgoje, pri ustvarjanju nove socialistične zavesti v glavah naših ljudi, pri tem delu igrate vi, igra vaš sindikat ogromno vlogo, kajti spada med tiste, ki pomagajo razširjati kulturo in vzgajati novo zavest v glavah naših ljudi. Čim bolj produktivno bo vaše delo, čim bolj bomo povečali delo naših grafičnih ustanov, našega grafičnega delavstva, tem več knjig bomo imeli, tem večja in širša in temeljitejša bo naša vzgoja. Razume se, da brez vas, tovariši grafični delavci, vsega tega ne bi mogli napraviti. Zato je vaš kongres, ki se bo nedvomno pečal tudi s temi vprašanji, velike, zelo velike važnosti pri gradnji socializma, zlasti ko ga moramo graditi v okoliščinah, ko nam nasprotnje sovražniki z vseh strani, ko ga moramo graditi s svojimi lastnimi silami.

Nato je tovariš Regent še poudaril pomen borbe za dvig storilnosti dela in važnost tedna delovne discipline. Ob koncu je želel kongresu kar največji uspeh pri njegovem delu.

Po pozdravih gostov je poročal o delu centralne uprave med prvim in drugim kongresom in o tekočih nalogah sekretarja centralne uprave Bogoljuba Jovanoviča.

Od I. 1946 se je proizvodnja v grafični industriji povečala za 50%

Referat sekretarja Centralne uprave Bogoljuba Jovanoviča

Sekretar centralne uprave Bogoljub Jovanovič je v referatu med drugim dejal, da se je od leta 1946 povečalo število članstva za 58%. V tekmovalnosti so se grafičarji Jugoslavije vključili takoj po osvoboditvi in tako dosegli velike uspehe. V tekmovalnosti so grafičarji obnovili vsa podjetja, ki so bila porušena med vojno in tako so že lahko v drugi polovici 1946 povišali proizvodnjo nasproti predvojni za 15,82%. Polno lastno ceno so znižali za 6,17% in zboljšali kvaliteto izdelkov za 10,3% glede na leto 1945. Se boljše uspehe so dosegli v izpolnjevanju planskih nalog v letu 1947, čeprav so jih pri delu ovirale razne težave, kakor pomanjkanje surovin, zastarelost strojev in drugo. Vse to so grafični delavci premagali s tekmovalnostjo, v katerem je leta 1947 bilo vključenih 77,94%. Tekmovalnje je dobilo pravilno obliko šele leta 1948, ko so na letnih skupščinah člani delovnih kolektivov začeli sprejemati obveze, da bodo plan izpolnili pred rokom. Na ta način se je že povečalo število članstva v tekmovalnosti. Tako je na primer v »Nakladnem zavodu Hrvatske« v letu 1948 bilo vključenih v tekmovalnostje 96% delavstva, v »Kulturi« v Beogradu 71,93%, v Sloveniji 85%, v Hrvatski 72% itd. Proizvodni plan v prvi polovici 1949 je bil izpolnjen povprečno za vso grafično industrijo s 105,6%. Grafična industrija je v prvi polovici petletnega plana izpolnila in celo preseгла vse svoje planske naloge.

v Zagrebu in »Borba« v Beogradu. Delovni kolektiv »Ljudske pravice« je dobil zastavo od predsedstva vlade LRS in je najboljši v Sloveniji. Zastavo GO ZSS je dobila tiskarna Blaznik, medtem ko je bil kolektiv »Slovenskega poročevalca« pohvaljen.

V Beogradu je bil ustanovljen nacionalni komite Jugoslavije za zaščito miru

Beograd, 13. sept. V Domu Zveze književnikov je bil 10. t. m. ustanovljen sestanek nacionalnega komiteja Jugoslavije za zaščito miru.

Referat o delu mednarodnega odbora pristašev miru, ustanovljenega po svetovnem kongresu pristašev miru v Parizu, in o nalogah jugoslovanskega komiteja je imel Čedomir Minderović, generalni sekretar Zveze književnikov Jugoslavije in član mednarod. odbora pristašev miru, Mitra Mitrovič, član centralnega odbora Antifasištske fronte žena Jugoslavije, Ivan Božičević, generalni sekretar Zveze sindikatov Jugoslavije, Olga Mijošević, sekretar centralnega odbora Rdečega križa Jugoslavije, Milijan Neoričič, predsednik Centralnega odbora Ljudske mladine Jugoslavije, Aleksander Belič, predsednik Srbske akademije znanosti, France Kidrič, predsednik Akademije znanosti Slovenije, Andrija Štampar, predsednik Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu Ivo

Velikem socialističnem tekmovalstvu za izpolnjevanje planskih nalog je tudi veliko število delavcev sodelovalo z racionalizatorskimi in novatorskimi predlogi. Tako je bilo po nepopolnih podatkih od leta 1945 proglašeni 109 racionalizatorjev in sedem novatorjev. Vsi tisoletno prihranili državi s svojimi predlogi 6 milijonov 588.094 din.

V grafičnih podjetjih so začeli uvajati delovne norme že leta 1945, in to na delovnih mestih, kjer se je delovni učinek lahko ugotovil. Normiranje delovnih mest se je stalno izpopolnjevalo, vendar se ponekod norme še nerealne. Počasi pa napreduje uvajanje tehničnih norm. Tako na primer v Hrvatski in LR Srbiji uvajajo norme samo pri nekaterih delih. Kljub vsem tem napakam pa se je proizvodnja od leta 1946 prav na podlagi norm povečala za 50%. Število delavcev, ki delajo po normah, stalno narašča. Sedaj je dela po normah okoli 75% vsega delavstva. V nekaterih podjetjih, kakor n. pr. v »Nakladnem zavodu Hrvatske«, pa dela po normah že 83% delavcev.

Za izboljšanje tekmovalnosti in za večje uspehe v proizvodnji so nujno potrebna delovna posvetovanja. Sindikalne organizacije grafične industrije to vedno bolj izpopolnjujejo. Samo v prvem tromesečju letošnjega leta je bilo v podružnicah grafične industrije organiziranih 777 delovnih poevetovanj, kjer so delavci predložili 603 predloge za zboljšanje proizvodnje. Tako sindikalne organizacije razpravljajo na proizvodnih posvetovanjih o uvajanju delovnih norm, zboljšanju kvalitete proizvodov in drugo.

Tudi brigadni sistem dela vedno bolj prodira v grafično industrijo. Ob koncu lanskega leta je bilo ustanovljenih že 322 brigad, kjer je delalo 3130 brigadirjev.

Za vzgojo strokovnega kadra je bil v začetku leta 1947 ustanovljen enoletni tečaj v »Jugostampi« za kvalificirane delavce. Prav tako so bili ustanovljeni tečajji tudi v drugih podjetjih. Grafičarji so dobili tudi svojo šolo v Beogradu in Skoplju. Grafična šola v Zagrebu je odprla internat za učence in organizirala šolske delavnice. V preteklem šolskem letu je bil odprt v Beogradu grafični tehnikum, v letošnjem šolskem letu pa bo odprt v Zagrebu.

Zelo važno nalogo v pravilni prekrbi imajo menze in delavsko-nameščenecvne restavracije. V tem pogledu pa je bilo še vse premalo storjenega. V okviru sindikata grafičarjev je le 5 menz in 16 restavracij. Tako ima na primer Slovenija samo 1 delavsko-nameščenecvno restavracijo. Sindikalne organizacije grafične industrije bodo morale v bodoče posvetiti vso skrb vsakodnevnim potrebam svojih članov.

Tudi na kulturno-prosvetnem področju je sindikat grafične industrije dosegel lepe uspehe. Ustanovljene so čitalne grupe, krožki, razna predavanja. Sindikalne podružnice imajo rdeče kotičke, 86 knjižnic s 34.780 knjigami, kinoaparature, zvočne postaje, radioaparate in drugo.

Velike uspehe dosega tudi sindikat delavcev in nameščenecv grafične industrije v fizikulturi in športu, kjer se bavi s fizikulturo 13% članstva. Naloga sindikalnih organizacij pa bo, da vključijo še večje število delavcev in delavk v fizikulturno gibanje in nudijo fizikulturnim društvom še večjo materialno pomoč.

Ob zaključku je dejal sekretar CU Bogoljub Jovanovič, naj bo tekmovalnost stalna načina dela, v katerega naj se vključijo vsi kolektivni. Zboljšati je treba tudi delovno disciplino, ki je važen pogoj za izpolnjevanje nalog v proizvodnji. To bo doseženo na ta način, da bomo utrdili sindikalne organizacije in jih na ta način usposobili za izpolnjevanje vseh nalog.

Po referatu sekretarja CU Bogoljuba Jovanoviča je bilo podano poročilo o finančnem poslovanju. Na popoldanskem delu kongresa so člani kongresa diskutirali o referatu sekretarja CU Bogoljuba Jovanoviča.

Predvolivna aktivnost Demokratične fronte na Koroškem Koroški Slovenci bodo glasovali za Demokratično fronto, ker se bori za njihove demokratične pravice

Celovec, 13. sept. (Tanjug.) V okviru predvolivne kampanje Demokratične fronte delovnega ljudstva so bila v nedeljo množična zborovanja v Svecih, Smarjeti, Rožu, Obirskem, Lepeni, Lobniku, Gornjih Libučah, Sv. Jakobu, Ledenicah, Borovljah in Sv. Luciji. Na zborovanjih je prišla ponovno do izraza trdna odločnost koroških Slovencev, da se bore za svoje nacionalne in demokratične pravice.

delovnega ljudstva v borbi za nacionalno enakopravnost in demokratično svobodo koroških Slovencev.

Na predvolivnem zborovanju v Svati Luciji je govoril Janko Ogriz, bivši narodni poslanec v pokrajinski skupščini za Koroško. Rekel je, da so se koroški Slovenci tisolet let upirali nasilni germanizaciji in da se niti en pošten koroški Slovenec navzilec nepravilnim sklepom Sveta ministrov nikoli ne bo odrekel svojemu ljudstvu, svoji zemlji in svojemu materinemu jeziku. Pozval je volivce, naj se združijo okrog Demokratične fronte

Na zborovanju v Borovljah je govoril sekretar Demokratične fronte delovnega ljudstva Karel Prušnik, ki je rekel, da velika večina slovenskega naroda pozna svojo glavno nalogo: čuvanje vseh pridobitev narodnoosvobodilne borbe. Pozval je k enotnosti vse poštene koroške Slovence ne glede na njihova ideološka naziranja in poudaril, da je to edini način, kako bodo koroški Slovenci odbili vse napade sovražnikov.

V Obirskem je govoril Andrej Haderlap, ki je poudaril, da bodo koroški Slovenci glasovali za Demokratično fronto delovnega ljudstva, ker vedo, da bodo tako podpirali program tiste organizacije, ki se zavzema za pravice koroških Slovencev, ki jim po vseh načelih resnične demokracije pripadajo.

Člani naših predstavništev v Parizu čestitajo Zagorišku in njegovi brigadi k veliki zmagi

Pariz, 13. sept. Dopisnik Tanjuga poroča: Člani sindikalne podružnice vseh predstavništev FLRJ v Parizu so poslali Antonu Zagorišku in njegovi udarni brigadi v trboveljskem premo-govniku brzojavko v kateri piše med drugim:

Rekord, ki ga je dosegla Tvoja brigada v tekmovalnosti za visoko produktivnost dela, je živ primer, ki nam daje še več poleta pri našem delu in nas uči, kako se je treba boriti za socializem, za izpolnjevanje in visoko preseganje naših obveznosti. Hkrati je to velik udarec po klevetah naše socialistične domovine, udarec, ki bo prispeval k zmagi naše Partije v borbi proti informbirojevskim revizionistom, rušilecem mednarodne delavske enotnosti in enakopravnih odnosov med socialističnimi državami ter komunističnimi partijami.

Člani sindikalne podružnice predstavništev FLRJ v Parizu navdušeno pozdravljajo in čestitajo Tebi, tovariš Anton Zagorišek, in Tvoji brigadi k veliki zmagi, ki ste jo izvojevali v borbi za visoko produktivnost dela, za zmago socializma v naši državi. Tu v imenstvu smo posebno ponosni na to slavno zmago Tvoje brigade, ki je kljub ekonomskim sabotazam Informbiroja, vsem obrekovanjem in lažem ter provokacijam dosegla največji uspeh v zgodovini našega rudarstva ter preseгла sovjetski rekord iz leta 1948.

Vsoko dvigajte zastavo zmage jugoslovanskega delavskega razreda v tekmovalnosti za visoko produktivnost dela, za srečno bodočnost naše socialistične domovine!

S Titom in Partijo v nove zmagel!

Kuomintanške finančne organizacije pošiljajo velike vsote denarja v Hong-Kong in Čungking

Peking, 13. sept. Agencija Nova Kitajska poroča, da prenašajo banke in finančne organizacije Južne in Jugozahodne Kitajske, ki so pod nadzorstvom Kuomintangov, velike vsote denarja v Hong-Kong, da bi ga od tam prenesele v ZDA, na Filipine in Siam. Hkrati s prenašanjem ljudskega denarja demontirajo kuomintangove oblasti v izgovorom, da morajo napraviti »kurepec« za zavarovanje za-

sebnega materiala, tovarniške naprave z namenom, da jih bodo prenesele v Hong-Kong, Tajvan in Čungking. Ljudstvo v kuomintangov; Kitajski z velikim nezadovoljstvom spremlja te dogodke, ki pomenijo dejansko uničevanje kitajskega premoženja. Kuomintangove oblasti so izzvale več provokatorskih eksplozij v tovarnah, da bi opravičile odnašanje industrijskih naprav, ki so življenjskega pomena za prebivalstvo tega dela Kitajske.

Svetovni kongres pristašev miru poziva narode sveta, naj 2. oktobra manifestirajo za mir

Pariz, 13. sept. (Tanjug.) Ob razglasi-tvi drugega oktobra za mednarodni dan borbe za mir je urad komiteja svetovnega kongresa pristašev miru poslal poziv svetovni javnosti. V pozivu je rečeno, da pešička ljudi, željnih dobičkov in oblasti, nasprotuje mirnim pogodbam med narodi in organizira nove vojne zveze. Z oboroženim vmešavanjem, vojaškimi zvezami, stalnim izzivanjem in z dirko v oboroževanju vnovič skušajo ogroziti mir na svetu.

Vendar — je rečeno v pozivu — se sile miru, ki so premagale fašizem, vedno bolj krepe. Te sile lahko zaustavijo roko novih vojnih zločincev. Že okrog sto tisoč mož in žena, ki so se

združili neglede na prepričanje, veroizpoved, civilizacijo in barvo kože, ki so sklenili braniti življenje in svobodo vseh ljudi, se je zbralo okrog Svetovnega kongresa pristašev miru. V 72 državah vseh celin odločno organizirajo sile miru.

V pozivu je nadalje rečeno, da so v mnogih državah, kakor v Franciji in Italiji podpisali milijoni in milijoni mož in žena peticije za mir.

Na koncu poziva urad komiteja Svetovnega kongresa pristašev miru vse narode sveta, naj na dan 2. oktobra manifestirajo svojo trdno voljo in pripravljenost za ohranitev miru na svetu.

SUMLJIVE PRIČE PROTI »PRIMORSKEMU DNEVNIKU«

Trst, 13. sept. — Šesti dan razprave proti »Primorskemu dnevniku« pred vojaškimi sodiščem v Trstu je obtožba pozkušala vse, kar je bilo v njeni moči, da bi na osnovi pričevanj nekih sumljivih prič »dokazala«, da tržaška policija pri zaslišanju šoferjev anglo-ameriškega vojaškega avtoparka ni nikogar pretepal. Da bi obtožba izkonstruirala alibi, so pripeljali pred sodišče med drugimi tudi nekdo sumljivo prič, esula iz Istre, o kateri do sedaj še nobena priča obrambe niti nobena dosedanja priča obtožbe ni povedala, da bi bila navzoča med zaslišanjem in pretepanjem. Omenjeni esul trdi, da je ves čas zasliševanja sedel v sobi, v kateri so bili zaslišani šoferji vojaškega avtoparka, da pa ni videl, da bi kdo koga pretepal.

o pretepu so namreč objavili tudi drugi tržaški listi, seveda v nekoliko bolj zaviti obliki, a vendar proti njim Vojska uprava ni ničesar ukrenila, pač pa proti »Primorskemu dnevniku«, edinemu slovenskemu listu v Trstu.

Protestna stavka tržaških pomorskih delavcev

Trst, 13. sept. (Tanjug.) Tržaški pomorski delavci so začeli stavkati iz protesta proti kršitvi delovnih pogoib po lastnih ladjedelniških družbah. Stavkajo tudi delavci montažnega oddelka tovarne strojev v Sv. Andreju zaradi nezakonitega odpuščanja delavcev.

Avstralija je odobrila nov kredit Čekoslovaški

Praga, 13. sept. Pogajanja med českoslovaškimi finančnimi strokovnjaki in predstavniki banke britanske skupnosti narodov v Avstraliji so se uspešno končala. Agencija ČTK poroča, da bo ta banka leta 1949 in 1950 povečala českoslovaške kredite na en milijon funtov šterlingov za nabavo volne. Pogoji plačevanja so isti kakor za kredite v minulem letu, v znesku pol milijona funtov šterlingov.

V Marseilleu stavkajo tramvajski uslužbenci

Pariz, 13. sept. Dopisnik Tanjuga poroča: Marsejski tramvajski uslužbenci so začeli stavkati z zahtevu, da se jim plača letni oddih in povišajo plače. Stavko so razglasili s soglasnim sklepom Generalne konfederacije dela in »Force Ouvrière«.

Cudno je le to, da vsi zaslišani šoferji, ki so nastopili kot pričë na procesu proti »Primorskemu dnevniku«, niso o njej ničesar povedali, niti jo kdaj koli navajali.

Namesto da bi angloameriška vojska uprava izvršila preiskavo tam, kjer je treba in kaznovala svoje italijanske uslužbence zaradi nečloveškega in nezakonitega postopanja s šoferji avtoparka Vojaške uprave v Trstu, pa poskuša sedaj z nekimi sumljivimi pričami dokazati, da pretepanja na policiji sploh ni bilo in da sta »Primorski dnevnik« in »Corriere di Trieste« objavila neresnično vest. Kljub temu, da so številne dosedanje pričë jasno potrdile in dokazale, da so bili šoferji pri zaslišanju v resnici oklofutani in dobili udarce v želodec in na glavo po metodah, ki jih je uporabljal Mussolini-jeva policija, pa skuša sedaj Vojska uprava za vsako ceno izmotati se iz neprijetne situacije in oprati težke odgovornosti pred demokratično javnostjo, ki obsoja njene diskriminatorne mere. Vest

Ustanova državnih obrtnih mojstrov — nov korak v napredku naše obrti

Zvezna skupščina je nedavno sprejela Splošni zakon o obrtništvu, ki predstavlja prelomnico v razvoju naše obrti. V njem je dobila zakonsko moč politika naše Partije in vlade, ki je predvsem v tem, da je treba obrtno dejavnost utrditi in dalje razvijati ter jo vključevati v socialistično graditev. Tako stališče izhaja iz marksistično-leninistične analize in spoznanja, da je obrt potrebna veja družbene proizvodnje, ki omogoča normalno gospodarsko in obsekalturno življenje socialistične družbe. Vloga obrti je predvsem v izdelovanju proizvodov in izvrševanju storitev za potrebe delovnih množic, kar omogoča, da se bistveno dvigne njihov življenjski standard in obsekalturna raven.

Ne bi se moglo reči, da so vsi tovariši iz nižjih organov ljudske oblasti pravilno razumeli politiko naše Partije in vlade. To se kaže v nepravilnih posegih v obrtniške zadeve, ki se tu in tam pojavljajo. Tako so nedavno nekateri tovariši smatrali, da privatnim obrtnikom ni treba dovoliti sprejemanja učenec, dasi je splošno znano, s kako nezadostnimi kadri razpolagamo v posameznih obrtniških strokah, tako da jim grozi celo izumrtje. Tako stališče so zavzeli ti tovariši kljub temu, da novi obrtni zakon celo nalaga privatnim obrtnikom, da morajo vzeti učenca, ki jim jih dodeli ljudska oblast. V ptujskem okraju so aktivisti razlagali na sestankih, da mora obrt v socializmu izginiti. Nekateri tovariši še vedno mečejo delovne obrtnike in kapitalistične elemente v isti koš. Tako pojmovanja so večkrat plod nasadanja agitacijske reakcije, ki razširja vzemirajoče parole, češ da v socializmu ni mesta obrtnikom.

Splošni zakon o obrtništvu bo brez dvoma pomagal odpraviti nepravilne posege s strani naših lokalnih organov. V njem je že v začetku naglašeno, da država organizira in nadpira obrtništvu, skrbi za usposabljanje obrtniškega naraščanja in za to, da se ohraniti in razvija strokovno obrtniško znanje in spretnost, ki sta odvisna od osebne izkušnje in strokovnega znanja.

Znano je, da je kapitalistični sistem usmerjal razvoj obrtništvu tako, da se je iz privatnega obrtnika razvil kapitalist, kar pa je veljalo le za ozek krog obrtnikov. Večina njih pa je živela težko življenje delovnega človeka. V nekaterih vejah obrti, kjer jih je izpodirala industrija, so obrtniki naravnost katastrofalno propadali. Ni redko primer, da so celo zelo kvalitetni obrtniki končali svoje življenje v ubožnicah. Ljudska oblast in novi zakon ne dopuščata razvoja kapitalističnih tendenc v obrti in omogočata delovnemu obrtniku človeka dostojno življenje in možnost poboljšanja njegovega materialnega blagostanja glede na njegovo delo in njegov prispevek skupnosti.

V zakonu je določeno, da se obrt lahko izvršuje v obliki samostojnega državnega obrta, delavnice državnih ustanov in podjetij, obrtnih delavnic družbenih organizacij, zadrugnih obrtnih obratov in zasebnih obrtnih obratov. Vsakemu od teh sektorjev je zakon določil posebne dolžnosti in pravice.

Po vprašanju privatnih obrtnih obratov je med diskusijo o Splošnem zakonu o obrtništvu tovariš Kidrič poudaril tudi to, da so naši obrtniki počudoma delovni ljudje, ki po večini delajo brez tuje delovne sile, ter da so zato brez osnove očitki informbirojevskih zmešanec, ki napihujejo možnost izkoriščanja tuje delovne sile. Opozoril pa je na izkoriščanje s strani nekaterih obrtnih mojstrov, ki navijajo cene. Poleg nedovoljene kontrole in borbe proti spekulaciji je to mogoče predvsem zato, ker imajo obrtni mojstri možnost izkoristiti naše nedovoljno razvite obrtniške kapacitete. Pred nami stoji naloga, da posvetimo potrebno pozornost povečanju obrtniške proizvodnje ter vključevanju obrtnikov v socialistično in plansko gospodarstvo.

Posebna pažnja je v zakonu posvečena instituciji državnih obrtnih mojstrov kar pomeni noyost v naši obrtniški praksi in nov prispevek k pravilnemu vključevanju obrtnikov v socialistično graditev (v mednarodnem merilu).

Pri vključevanju obrtnikov v socializem moramo računati s specifičnostmi obrtniških strok, ki se bodo brez dvoma še dalje razvijale kot obrtniška dejavnost. Medtem ko se industrija razvija v smeri serijske proizvodnje in vse večje tipizacije, je vloga obrtniške proizvodnje v glavnem v tem, da dopolnjuje industrijo, predvsem na področju široke potrošnje delovnih množic z izdelki, ki so narejeni po meri in po okusu naročnika, s popravili in uslugami. Mogli bi reči, da se večina obrtnikov individualno loti izpolnitve vsake naloge posebej. Medtem ko uporabljajo industrijske večeje mehanizacije in strojne naprave ter zahteva od delavca bolj mehanično delo, je karakteristično za obrt kvalitetno ročno delo in obrtniška spretnost. Večkrat rečemo, da obrtnik vtisne v svoje delo del svoje osebnosti, okusa, strokovne sposobnosti, inteligence itd. Popolnoma razumljivo je torej, da ima v obrti posebno velik pomen strokovna sposobnost in veščina obrtnika. Specifičnost obrtniške kvalifikacije je tudi v tem, da se pridobiva le z dolgoletno izkušnjo in da se prenaša od mojstra na pomočnike in učence v dolgoletnem skupnem delu in učenju. Vse to in druge specifičnosti obrtniške pro-

izvodnje pa zahtevajo, da postopamo pri vključevanju obrtnikov v socialistično graditev tako, da ohranimo obrt to, kar je tipično in specifično zanjo. Nepravilni prijemi bi lahko povzročili padec ali celo izumrtje obrtniške veščine, ki brez dvoma pomeni dragoceno pridobitev v proizvodnih silah in človeškem napredku.

Splošni zakon o obrtništvu je te momente upošteval posebno pri uvedbi institucije državnih obrtnih mojstrov. Določeno je, da zakon vsake ljudske republike določi one panoge obrti, v katerih se lahko imenujejo državni obrtni mojstri, ki bodo imeli veliko vlogo pri nadaljnjem razvoju obrti. To bodo predvsem obrti, za katere je odločilna strokovna sposobnost in veščina. Zakon predvideva, da se podeli visoki naslov državnega obrtnega mojstra onemu obrtnemu mojstru, »ki se vidno odlikuje z visoko strokovno sposobnostjo, izkazano izkušnostjo pri opravljanju obrti in visoko kvaliteto dela«, obenem pa mu nalaga, da varuje in dalje razvija kvaliteto svojega dela, posebno pa še, »da skrbi za vzgojo in strokovno izpolnitev obrtniških učencev, pomočnikov in mojstrov, zaposlenih v obrtu, ki ga vodi«.

Na zahtevo obrtnega mojstra, ki si želi pridobiti visoki naslov državnega obrtnega mojstra, imenuje izvršni odbor oblastnega ljudskega odbora komisijo, ki prouči njegovo prošnjo in jo predloži s svojim mnenjem ministrstvu za komunale zadeve. Če kandidat izpolnjuje omenjene ter druge pogoje, navedene v zakonu, in je vreden častnega naslova državnega obrtnega mojstra, mu minister za komunale zadeve podeli diplomu državnega obrtnega mojstra. Ni treba posebej poudarjati, da je mojstru, ki izpolnjuje pogoje, dano na svobodno izbiro, ali zaprosi za naslov državnega obrtnega mojstra ali ne in da bi bil tu kakršni koli pritisk nesmiseln in škodljiv. Državni obrtni mojster sklene po prejetju diplome za mestnim in okrajnim ljudskim odborom pogodbo, s katero so urejene medsebojne obveznosti in pravice v skladu z določbami zakona.

Zakon daje državnemu obrtnemu mojstru vse možnosti uspešnega obrtniškega dela, vzgoje kadrov, iniciative v poslu, pa tudi možnosti visokih dohodkov, ki so v skladu z njegovo visoko kvalifikacijo in prispevkom za splošne koristi. Velike ugodnosti in prednosti, ki jih bo dobil državni obrtni mojster, so razumljive; kajti to bodo naši najboljši obrtniki, ki bodo dajali ton razvoju naše obrti. Predvideno je, da se bodo njegovi dohodki gibali na nivoju naših najbolje plačanih delavcev in ga celo presegali. Poleg stalne mesečne plače bo državni obrtni mojster udeležen na dobičku obrta, kar mu bo za spodbudo pri delu. Razen tega lahko dobil državni obrtni mojster še posebne nagrade za dobro vodstvo in uspešno delo. Državni obrtni mojster je državni uslužbenec in uživa vse pravice državnega uslužbenca (socialno zavarovanje, letni dopust, pokojnina itd.). Državni obrtni obrat lahko nosi njegovo ime; s tem bo ustvarjen najtesnejši kontakt z naročniki in si bo državni obrtni mojster lahko pridobil sloves glede na svoje delo. Državni obrtni mojster vodi obrat, sklepa pogodbe in naročila ter podpisuje firmo.

Toda na drugi strani mu zakon nalaga, da svoje strokovne sposobnosti posveti graditvi socializma. Vzgojati mora mlad kader, osebno mora opravljati obrt in voditi državni obrtni obrat. V obratu so morajo voditi knjige. Svoj privatni obrat (če ga ima) mora dati državni, oziroma ljudskemu odboru, s katerim sklene pogodbo. Predvideno je, da mu okrajni oziroma mestni ljudski odbor izplača cenilno vrednost njegovega obrata v mesečnih obrokih. Če se hoče odpovedati odškodnini za svoj obrat, mu država lahko na njegovo zahtevo prizna pokojnino za dobo, ki jo je prejel kot pomočnik in mojster, ako dela v državnih službah najmanj 5 let. V slučaju, da umre pred to dobo, se prizna pokojnina njegovi družini.

Razumljivo je, da je institucija državnega obrtnega mojstra vzbudila med obrtnimi mojstri veliko zanimanje in da so se že prijavi prvi kandidati. V kratkem bodo dobili diplome in naslov državnih obrtnih mojstrov oni obrtni mojstri, ki se posebno odlikujejo s svojim kvalitetnim delom in zaslužijo to priznanje. Prvi državni obrtni mojstri v naši republiki bodo imeli častno nalogo, da utrdijo institucijo državnih obrtnih mojstrov in ji pridobijo ugled, ki ji po pravici pripada. Na osnovi tega pa bo treba izbrati in imenovati še nove državne obrtne mojstre, ki zaslužijo to priznanje.

Večina obrtnih mojstrov, na katere so se obrnili tovariši, ki se bavijo z obrtniški problemi, se je glede na svojo zavest in prednosti, ki jih bodo imeli kot državni mojstri, že odločila. Nekateri so izrekli pomisleke, ki izvirajo iz nepoučenosti in nezaupanja, ki je popolnoma neutemeljeno. Tako je bilo izrečeno mnenje, da državni obrtni mojstri pomenijo »zunanost za obrtne mojstre«. V tem članku so navedena najvažnejša določila zakona, ki resnično omogočajo široko iniciativo državnim obrtnim mojstrom v obrtni dejavnosti, zagotavljajo priznanja za njihovo delo in možnosti povziranja njihovih dohodkov v skladu z njihovimi uspehi v delu. Toda če se pod »svobodo«, ki jo uživa obrtni mojster kot privatnik, razume svoboda v spekulaciji, navijanje cen in s tem

izkoriščanje drugih, treba reči, da take »svobode« ljudska oblast ne bo trpela niti za privatne obrtnike in bo ta »svoboda« tudi zanje za jačanjem ljudske oblasti in kontrole vsak dan manjša. Novi zakon predvideva med drugim tudi to, da morajo privatni obrtniki voditi knjige.

Brez osnove je mišljenje, da bodo državni obrtni mojstri izpostavljeni samovoljni ljudskih odborov, ki bodo neupravičeno prekinjali pogodbe z državnimi obrtnimi mojstri. Ta bojazn izvirata iz nepoučenosti in neutemeljenega nezaupanja v mestne in okrajne ljudske odbore, ki jim je v novem zakonu postavljena velika naloga, da skrbijo za razvoj obrti na svojem področju. Brez dvoma bo služba državnega obrtnega mojstra v načelu stalna. Pogodba se v smislu člena 64 more razveljaviti le, kadar bi se pogodba po določilih same pogodbe razdrila in takrat, ko državni obrtni mojster po svoji krivdi ne bi dosegel potrebne kakovosti izdelkov ali pokazal neuspeh v vzgoji kadrov. Odvzeti naslov državnega obrtnega mojstra more le minister za komunale zadeve na osnovi utemeljene zahteve okrajnega ali mestnega ljudskega odbora, pa še v tem primeru se lahko državni obrtni mojster pritoži vladni ljudske republike. Zakon torej štiti institucijo državnega obrtnega mojstra in ljudska oblast bo brez dvoma uspela dosledno izvesti svojo politiko v dvigavanju obrtniške dejavnosti.

Prav tako je nesmiselno in reakcionarno mišljenje nekoga tovariša, da bodo državni obrtni mojstri vzgojili nov kvalitetni obrtniški kader, zaradi česar bo nastala konkurenca med obrtnimi mojstri, kar bo imelo za posledico, da bodo prvi državni obrtni mojstri postali nepotrebni in da bodo zamenjani z drugim ljudmi. Ni težko videti, da se za takim mišljenjem skriva stara, že davno preživela cehovska miselnost, ki je težila za monopolom znanja in krila pred konkurenco svojo veščino in strokovno znanje. Ne samo, da je kapitalizem že davno razbil cehovski monopol, ampak lahko vidimo, da se danes tudi večina privatnih obrtnih mojstrov resno trudi, da bi strokovno usposobili učence in pomočnike. Posamezni obrtniki brez dvoma ne bodo ustavili napredka obrti in toka zgodovine. Vsako skrivanje obrtniškega znanja je ne samo reakcionarno, ampak tudi nesmiselno in škodljivo ob ogromnih potrebah za obrtniški proizvodni in uslugami, ob vedno večjem porastu družbenega standarda množic v socializmu in s tem stalnim porastom potrebe za obrtniškim delom.

Nekateri tovariši so izrazili mišljenje, da bo državni obrtni mojster, ki posluje po predpisih temeljnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih, obremenjen z administracijo in da se zato ne bo mogel dovolj posvetiti delu v delavnici. Brez dvoma bo treba skrbeti, da bo administracija v državnem obrtnem obratu čim enostavnejša in čim manjša. Težišče dela državnega obrtnega mojstra mora biti seveda v delavnici. Razen tega bo državni obrtni mojster, če bodo posli obsežni, lahko namestil v državnem obrtnem obratu administrativno moč, kar mu bo omogočalo, da se posveti svojem glavnemu delu.

Ustanova državnih obrtnih mojstrov pomeni velik korak naprej v razvoju naše obrti, ona bo dala brez dvoma nov polet v prizadevanju napov za poboljšanje obrtniške proizvodnje. Dana je pobuda vsem obrtnikom, da z dviganjem svoje strokovne sposobnosti in veščine dvignejo svojo strokovno sposobnost na nivo državnega obrtnega mojstra, najvišje stopnje obrtniške kvalifikacije. Obenem pa bomo z državnimi obrtnimi mojstri vključili v socialistični sektor najspodobnejše obrtnike naše republike.

Potrebno je, da posebno okrajni in mestni ljudski obori, kakor jim to nalaga zakon, posvetijo več pozornosti državnim obrtnim mojstrom in razvoju obrti na svojem področju. Posebno je opremiti delavnice državnih obrtnih mojstrov tako, da bodo res vzor socialističnega obrata, treba je skrbeti za sposoben kader, ki se bo šolal v državnih obrtnih obratih in skrbeti za potrebne surovine za njegovo normalno obratovanje. Obenem pa se je treba lotiti ugotavljanja in zbiranja novih obrtnih mojstrov, ki so se izkazali s kvaliteto svojega dela in ki po strokovnih sposobnostih in s svojim dosedanjim zadržanjem zaslužijo naslov državnega obrtnika.

Milko Goršič

Regulacija Velike in Zapadne Morave

Po osvoboditvi so storiili ukrepe, da čimprej zavarujejo bregove in ogrožene kraje vzdolž Morave. Zavarovali so levi breg Velike Morave pri Miloševem. Vrednost dela je znašala nad dva milijona din. Pozneje so nadaljevali regulacijo Velike Morave pri Čupriji. Strugo so regulirali v dolžini 7 km. Veliko Moravo so regulirali še na več drugih krajih. Letos nadaljujejo regulacijo Zapadne Morave pri vasi Sancu. Tam bodo pridobili več rodovitne zemlje, ki jo je poprej reka poplavljala. Regulacijska dela pa so začeli še v številnih krajih vzdolž reke. Regulacija Morave ima zelo velik pomen, ker posledje voda ne bo več poplavljala velikih površin najrodovitejše zemlje in ne ogrožala številnih naselij.

V Sloveniji je odkupljeno 72,7% belih žit

V mnogih okrajih se odkup belih žit zaključuje. Odkup žita pa bodo morali pospešiti v tistih okrajih, kjer zaostajajo tudi v časovnih planih. Ker se bo v prihodnjih dnevih pričel še odkup krompirja, morajo do takrat prav v vseh okrajih izpolniti plane odkupa žita in brezpogojno izterjati tudi zaostanke. Isto velja za odkup mlatinskih merice, ki jo v nekaterih okrajih nereditno odkupujejo.

Po zadnjih podatkih je bilo v Sloveniji odkupljeno 72,7% žita. Odkup žita je še vedno najslabši v goriški oblasti. Posamezni okrajni odbori se zaradi slabega izpolnjevanja odkupa izgovarjajo na neomlačeno žito. Ti izgovori pa ne drže popolnoma, ker kaže realizacija mlatinskih merice precejšnje količine odkupljenega žita. Napako pa delajo nekateri kra-

jevni odbori, ker še niso izdali tudi kmetom, ki še niso omlatili žita, odločbe za obvezno oddajo. Kajti, če bi imeli vsi kmetje že odločbe za oddajo, bi sami stremeli, da bi žito čimprej omlatili. V goriški oblasti so izpolnili plan odkupa takole: Gorica 59,7%, Idrija 52,8%, Ilirska Bistrica 82,1% in Postojna 21,1%.

V mariborski oblasti je plan odkupa žita izpolnjen 60,4odstotno. Še vedno so najmanj odkupili v murskosoboškem okraju (38,7%). V okraju Dravograd 52,2%, Radgoni 68,3%, Ptuj 71%, Lendavi 76%, Poljčanah 76%, Mariboru-okolici 78,5% in v Ljutomeru 82,5%.

V ljubljanski oblasti so izpolnili plan odkupa žita 95odstotno. Najslabše odkupujejo v novomeškem okraju, kjer so izpolnili 55% odkupnega plana.

15. septembra se začne odkup sončnic

Obveščamo pridelovalce sončnic, da dozorele in dovolj posušene sončnice pripravijo za oddajo v odkup ali zamenjavo, ki se začne 15. septembra in traja do 26. oktobra 1949, ko mora biti ves odkup realiziran in končan. Vsak pridelovalec mora oddati svoj pridelek v zbirni center, h kateremu spada, kjer bo prejel pripadajoče olje.

Ker sončnične glave ne dozorejo istočasno, morajo pridelovalci prvenstveno spravljati dozorele sončnične glave, ki dajo dozorelo in kvalitetno seme. Oddano seme mora biti popolnoma posušeno. Pripravljeno količino semena naj pri-

delovalci takoj ob pričetku odkupa oddajo oziroma zamenjajo ter naj ne čakajo, da bi oddali ves pridelek istočasno. Rok oddaje je kratek, zaloga olja po zbiralnih bazah pa določena po planu odkupa, ki se mora doseči in preseči, ker bo s tem razbremenjen odkup v zadnjih tednih. Odkup ne bo zastajal, če bodo pridelovalci oddajali seme takoj v začetku odkupa.

Kdor sončnic v predpisanem roku ne bo oddal, jih bo moral oddati kasneje, a zanje ne bo mogel dobiti ustrežajoče količine olja.

Glavna direkcija živilske industrije LRS.

Žene rajona Šiška-Bežigrad bodo v kratkem odprle že sesto krpalnico

V trimesečnem tekmovanju za »Teden matere in otroka« so se žene II. rajona predvsem posvetile rešitvi vprašanja, kako razbremeniti zaposleno mater. Zato so se med drugim obvezale, da bodo zaradi preobremenjenosti dosedanjih DID-ov razširile DID za Bežigradom, v Zgornji Šiški ustanovile DID-e v tovarni Stora in v Vižmarjih, ter osnovali 6 krpalnic.

V kratkem bosta odprti še poslednji dve krpalnici. Spočetka so imele žene z organizacijo krpalnic velike težave. Organizacija AFŽ je ženam predlagala, da same poiščejo lokal in nato to sporočijo rajonskemu ljudskemu uoboru, ki bo organiziral vse potrebno za otvoritev krpalnice. Žene 10. terena so bile ene izmed prvih, ki so našle lokal in to sporočile RLO, da bi tam odprli krpalnico. Toda na rajonu se je pojavila kopica vprašanj, kje dobiti obratni kapital, na kakšno ime bo registrirano, saj se vendar ne izplača, imeli bomo izgubo itd. Toda žene niso odnehale.

Tovarišica Jesilova se je ojuočila in prevzela organizacijo krpalnic za ves rajon. Odsila je k pravnemu referentu mestnega ljudskega odbora in se z njim pomenila, kako bi žene same lahko odprle taka uslužnostna podjetja. Po preudarjanju sta prišla do zaključka, da je treba poiskati tovarišice, ki ima kvalifikacijo in ki bo prevzela poslovodske posle, napraviti vlogo, v 14 dneh bo vloga rešena, lokal pa bo registriran kar na organizacijo AFŽ, davka bodo plačale le 4% od uslug, dohodnine pa ni treba plačati.

Na 8. terenu so žene takoj sklicale sestanek in take, ki znajo šivati, so se javile, da bodo sprejemale delo na dom in se tako zaposlile po 4 ure na dan. Eno izmed tovarišic so izbrale za administratorko, da bo vodila vse knjigovodstvene posle, poslovodkinja pa bo dvakrat na teden prihajala, sprejemala delo, prikořevala in vodila šivanje. Te žene so začele s centimetrom in škarkami. Ker nimajo lokala, sprejemajo delo dvakrat na teden kar v teniški pisarni. V pisarni stoji omara, v kateri imajo spravljeno blago, ki ga žene prinašajo za delo. Nato pa poslovodkinja blago prikoři in ga razdeli med žene. Delo je seveda normirano, to se pravi, približno določeno, koliko časa žena porabi, da izgotovi neko delo, in je taklo potem tudi plačana. Žene 8. terena so od otvoritve, t. j. od konca julija, do sedaj napravile že 700 kosov novih izdelkov. Zaposlena žena ima takločno in poceni popravljene stare obleke

in zakrpano perilo, kar pa je najpomembnejše, si s tem pridobi mnogo dragocenejšega časa, da svoje sposobnosti uporabi za delo v prid skupnosti.

Obiskali smo tudi krpalnico 9. terena, ki je v skromni sobici, v kateri je šivalni stroj, miza, deska za likanje in omara. Na obešalniku visijo že popravljene obleke, zakrpane jopice, obleke itd. Na steni visi dovoljenje za šivanje, ki se glasi na ime Dolinšek Fani, v izloži pa je tablica z napisom: »Krpalnica 9. terena — sprejemamo vsak četrtek in torek od 3. do 6. ure.« Stroj, na katerem šiva tovarišica Okornova, je posodila sekretarka 9. terena. Tovarišica Okornova šiva od 8. do 12. ure, nato pa jo zamenja druga tovarišica, ki laže dela v popoldanskih urah. Tovarišica Okornova pripoveduje: »Imam družino, otroci so že odrasli, mož je v službi, pa pride le ob dveh, tako da lahko delam do 12. ure, potem pa grem skuhat kosilo in popoldne opravim še ostale gospodinjenske posle. Prav rada šivam, saj sem vajena, in tako le nekaj koristnega napravim, pa še nekaj zaslužim.« Smeje je polikala zakrpano krilo in ga odložila na obešalniki.

Tudi na Vidovdanski 10 imajo že delj časa odprto krpalnico. V tem prostoru imajo kar 3 stroje. Te stroje so žene same posodile in tam šivajo že kar na veliko.

V kratkem bodo žene odprle tudi rajonsko krpalnico in likalnico, konfekcijsko trgovino za otroke in šivalnico za copate.

Večje težkoče pa imajo žene II. rajona z razširitvijo in ustanovitvijo DID-ov. Že nad leto dni si prizadevajo žene Bežigrada, da bi se ustanovili v prostorih bivše gostilne »Fortuna« pomožni DID, odnosno dijaška kuhinja za razbremenitev DID-a v osnovni šoli na Vodovodni cesti, ki ima prostora le za 70 otrok. Konec solskega leta se je nahajalo v njem 120 otrok, med njimi tudi dijaki od 14 do 16 let starosti. Vsi predlogi in prošnje za dodelitev teh prostorov so bili zaman, čeprav bi železniško krojačnico, ki je sedaj v teh prostorih, premestili v železniške zgradbe, te prostore pa prepustili dežji ustanovi, ki je prepotrebna za vključevanje žena v produkcijo.

Slični primer je z DID-i v Spodnji in Zgornji Šiški. Za razširitev DID-a v Zgornji Šiški je organizacija AFŽ predlagala poverjenstvu za stanovanjske zadeve pri RLO II, da izseli tri stranke iz I. nadstropja, ker bi bilo tam prostora še za 120 otrok.

Delovna brigada albanskih beguncev „Koči Dzdze“ ko pomagala pri izsuševanju Skadrskega jezera

Beograd, 13. sept. (Tanjug.)

Delovne brigade, ki delajo pri izsuševanju Skadrskega jezera, in ljudstvo zetskega kraja, so večeraj svečano sprejeli delovno brigado albanskih beguncev »Koči Dzdze«. Zgodaj jutraj so se v Golubovcu in Goricanah začeli zbirati brigadirji in drugi ljudje, okrog 10. ure pa so začele prihajati sindikalne podružnice iz Titograda na zborovanje. Brigade in sindikalne podružnice so nosile med drugim gesla »Resnica je močnejša od vsake avtoritete«, »Naj živi herojska KPJ« itd.

Člane albanske brigade je pozdravil direktor podjetja za izsušitev Skadrskega jezera Dušan Vuković, nato pa je govoril komandant albanske brigade Mik Vuksan, ki je med drugim rekel:

»Na slovesnosti v čast ustanovitve albanske delovne brigade, ki nosi ime Koči Dzdzeja, heroja KP Albanije ter žrtve Enver Hodže in njegove klike, se trpto zahvaljujem vladi Črne gore. Komunistični partiji Črne gore in vsemu črnogorskemu ljudstvu, ki nas je vedno in povsod toplo in prisrčno sprejeli, nas razumelo in nam dalo vso pomoč. Prišli smo na jezero, da bomo skupaj z drugimi jugoslovanskimi narodi bratovsko pomagali uresničiti večni sen Črne gore. Razbijaška politika bratstva albansko-jugoslovanskih narodov, katere nosilec je Enver Hodža, je zavrnila bratovsko iskreno pomoč FLRJ za izsušitev Skadrskega jezera. Ta avanturistična politika je od-

vzela albanskemu ljudstvu 155.000 disarjev najboljše zemlje. Prišli smo, da bi z dejanji pokazali jugoslovanskim narodom, da je albanskemu ljudstvu tuja izdajalska politika, ki jo vodi Enver Hodža.

Živela KPJ, živelo bratstvo albanskega in jugoslovanskih narodov, živeli heroji Tito, prijatelj albanskega ljudstva!

Člani brigad albanskih beguncev so poslali z zborovanja brzojavko maršalu Titu, v kateri je rečeno:

»Narodi Jugoslavije so bili prvi, ki so pomagali našemu ljudstvu ob strašni poplavi 1947. leta. Prve proge, tovarne, električne centrale in drugi objekti v naši državi so in bodo primer socialistični odnosov med velikimi in malimi državami. Člani delovne brigade, ki nosi ime resničnega borca albanskega ljudstva Koči Dzdzeja, ki je padel kot žrtev umazane resolucije, kot priče dnevnih dogodkov in terorja v Albaniji nismo mogli verjeti golim frazam Informbiroja, marveč smo verjeli dejstvom in pravilni politiki CK KPJ s tovarišem Titom na čelu.

Nismo imeli možnosti, da bi sodelovali v naši državi pri izsuševanju Skadrskega jezera, prišli pa smo v Jugoslavijo, kjer imamo možnost, da uresničimo naše želje. Vemo, da bo vendar prišel dan, ko bo mogel albanski narod skupaj z bratskimi narodi Jugoslavije nadaljevati svoj pot, s katere so ga začasnno odvrgnili tisti, katerim so tuje koristi albanskega naroda.«

Kulturno-umetniški večer „Vase Tasevskega“ v Litostroju

Dne 12. septembra je železničarsko SKUD »Vaso Tasevski« privedlo v Litostroj večer makedonskih pesmi in plesov. Delavstvo je goste s prisrčno sprejelo. V imenu delovnega kolektiva je makedonske železničarje pozdravil pomočnik direktorja Litostroja, tovariš Spolar. Za pozdrav se zahvalil eden izmed članov »Vase Tasevskega«. Izrazil je zadovoljstvo, da lahko prikažejo svoje kulturno-umetniško delo pred člani delovnega kolektiva, ki predstavlja eno izmed največjih del naše prve petletke. Med drugim je dejal: »Naš narod vse do osvoboditve ni bil priznan kot samostojna nacija. Z versailsko pogodbo so nas razdelili med Grke in Bolgare, velik del pa je prišel v sklop bivše Jugoslavije, kjer je hotela beograjska čaršija narediti iz nas južne Srbe. Šele z NOB smo dosegli svoje pravice. Na žalost pa se še najdejo ljudje v tujini, ki niso še razčistili pojmov nacionalnega vprašanja. Nekateri bolgarski voditelji govoričijo, češ da makedonski jezik ni samostojen jezik, temveč mešanica ciganskega, turškega, albanskega, bolgarskega in srbskega, s čimer negirajo našo narodnost. Govore o internacionalizmu, v praksi ga pa negirajo. V Pirinski Makedoniji so vneti informbrojevoji zaprli vse makedonske šole in druge kulturne ustanove. Mi ne potrebujemo njihovih lekcij, naj sami najprej rešijo pri sebi to vprašanje. Mi pa imamo svojo Partijo, svoj CK in našega tovariša Tita, ki so že dosledno rešili makedonsko nacionalno vprašanje. V dvorani se je oglasilo navdušeno ploskanje in skandiranje »Tito — CK«. Nato je pričelo SKUD »Vaso Tasevski« izvajati svoj program. Mešani zbor je odpel pod vodstvom S. Gajdova deset novjših pesmi, nekaj narodnih pa so ob spremljavi makedonskih narodnih instrumentov in harmonike posamezno ali v duetu zapeli člani istega zbora. Med

pevskimi točkami sta bili dve recitaciji. Kot poslednja je nastopila folklorna skupina, ki je izvajala različne narodne plesne iz okolice Skoplja, Velesa, Skopske Crne gore in Kavardara. Izvajanja pevškega zbora, solospeli in dueti njegovih članov, recitacije in temperamentni plesi so dosegli največji uspeh, ki si ga lahko zamisljamo: med gosti in gledalci je bil ustvarjen tak kontakt, da je prireditev izvenela v močno manifestacijo bratske solidarnosti. Društvo »Vaso Tasevski«, ki nosi ime padlega partizana-železničarja, se je formiralo že 5. maja 1945. in je najstarejše makedonsko kulturno-umetniško društvo. Najprej je bila osnovana dramska skupina, kasneje pa folklorna, ki je z vztrajnim delom postala najboljša v Makedoniji. Pevski zbor, osnovan konec 1945. leta, so sestavljali člani brez vsake pevске rutine. V enem letu vztrajnih vaj so se pokazali vidni uspehi. 1947. leta je železničarsko SKUD »Vaso Tasevski« zasedlo na tekmovalju v Beogradu prvo mesto med železničarskimi kulturno-umetniškimi društvi; istega leta pa so se, na tekmovalju v Štipu, izkazali člani tega društva kot najboljši kulturno-umetniški delavci v vsej Makedoniji. Po številnih gostovanjih po Makedoniji in Srbiji je društvo v južnih predelih naše države dobro znano. Gostovali pa so tudi že v Zagrebu, Ajdovščini, na progji Breko-Banovići, zadnje čase pa na Avtostradi in na raznih drugih gradbiščih. V sklopu tega društva delujejo tudi pionirski pevski zbor, folklorna in dramska skupina, sestavljeni iz pionirjev-železničarjev s pionirske proge v Skoplju. Njihova folklorna skupina je 1947. leta zasedla na Mladinskem kongresu v Zagrebu prvo mesto. V posamezni sekciji SKUD-a »Vaso Tasevski« sodelujejo poleg Makedoncev tudi Siptariji, Turki in cigani, tako

da društvo dviga tudi kulturni nivo narodnih manjšin. SKUD »Vaso Tasevski« ima veliko zaslug pri ustvarjanju novega glasbenega kadra. Pevski zbor se je tokrat tretji let in pol že šestkrat zmenjal. Čim dosežejo peveci neko umetniško višino, jih vključijo v svoji profesionalni pevski zbor, ali pa jih pritegne k sodelovanju Centralni sindikalni pevski zbor za mesto Skoplje. Sedaj nastopa pevski zbor s 95 člani, po večini mladinci, od katerih se jih je okoli 50 vključilo šele aprila meseca tega leta. V kratkem času pa so dosegli pod vodstvom S. Gajdova obudovanja vredne uspehe.

Festival v Bujah

V Bujah, v jugoslovanski coni STO je bil tretji festival v okviru »Tedna hrvatske kulture«. Navzočih je bilo več tisoč Hrvatov, Slovencev in Italijanov iz bujskega okraja in okolice. Na zborovanju, ki je bilo ob tej priložnosti, je govoril predsednik ljudske odbora LR Hrvatske, dr. Zlatan Sremec. Festival so prav tako pozdravili tudi predstavniki ministrstva za prosveto LR Lrvatske, zastopnik ljudske oblasti, Komunistične partije, SIAU iz Trsta in drugih prosvetnih ustanov ter množičnih organizacij. Pri izvajanju programa na festivalu je sodelovalo 29 prosvetnih društev okraja Buje, v katerih aktivno sodeluje nad 2800 članov. Društva so nastopila s pevskimi, glasbenimi in dramskimi skupinami. V okviru tretjega festivala v Bujah je bila prirejena razstava kulturne dejavnosti in demokratičnega tiska. Na razstavi je bil viden kulturni napredek tega okraja po vojni.

Pred državnim prvenstvom v plavanju

Od 15. do 18. septembra bo v Splitu v bazenu Hajduka posamezno in moštveno državno prvenstvo v plavanju. Letos je to prvenstvo zajeto bolj kvalitetno in bolj množično. Lani je moglo vsako društvo nastopiti v posameznih panogah le s tremi tekmovalci, letos pa bodo lahko nastopili vsi, ki bodo izpolnili normo, predpisano za udeležbo na državnem prvenstvu. Norme za posamezne panoge: Moški: 100 m prosto: 1:06,0 — 200 m prosto 2:32,0 — 400 m prosto 5:35,0 — 1500 m prosto 22:40,0 — 4 krat 200 m prosto 10:25,0 — 100 m (klasični stil) 1:25,0 — 200 m (klasični stil) 3:08,0 — 100 m metuljiček 1:22,0 — 200 m metuljiček 3:04,0 — 100 m hrbtno 1:21,0 — 4 krat 100 m hrbtno 5:40,0 — 4 krat 100 m mešano 5:14,0. Ženske: 100 m prosto 1:25,0 — 200 m prosto 3:15,0 — 400 m prosto 6:40,0 — 4 krat 100 m prosto 6:00,0 — 100 m preno (klasični stil) 1:40,0 — 200 m preno (klasični stil) 3:55,0 — 100 m metuljiček 1:45,0 — 100 m hrbtno 1:37,0 — 4 krat 100 m preno 6:52,0 — 4 krat 100 m mešano 6:27,0. Lani so ocenjevali tekmovalce po doseženih časih, letos pa se bodo borili za naslov prvaka le tisti, ki se bodo na obveznih predtekmovalnih plasirali v finale. Brez predtekmovalja bodo igrali kar finale le 1500 m prosto moški in 400 m ženske. Program plavanja za letošnje državno prvenstvo je precej razširjen. Doslej so igrali le na običajne olimpijske proge, na tem prvenstvu pa so zaradi pospeševanja posameznih disciplin uvedli štafeti 4 krat 100 m hrbtno crawl in 4 krat 100 metrov mešano (hrbtno, preno — klasični stil, metuljiček in prosto). Vse nastopajoče plavalne ekipe so že v Splitu. V teku so zadnji treningi. Na posameznih progah pričakujemo prav ostre in zanimive borbe. Po dobri formi nekaterih tekmovalcev in po doseženih časih na zadnjih tekmovalnih sklopem, da bo zboljšanih tudi nekaj dosedanjih državnih rekordov. Tekmovalci Enotnosti imajo izglede za boljši plasman predvsem v metuljičku in prenem slogu ter na progji 100 m hrbtno za ženske. Prav tako je možen zelo dober rezultat v disciplini 4 krat 100 m mešano ženske. Tekmovalje se bo začelo v četrtek 15. t. m. ob devetih zjutraj.

Poročila iz naših krajev

V cinkarni v Celju so razdelili medalje dela in prehodne zastavice. V torko so razdelili medalje dela najbolj zaslužnim udarnikom in racionalizatorjem kolektiva cinkarne v Celju. Medalje dela so prejeli tovariši: Stane Lenarčič, Stanko Goršek, Mijo Lončar, Franc Agrež, Ludvik Radič in Miha Golej. Ti tovariši pa pri prizadevanju za doseg plana niso osamljeni. Poročevalce strokovnega štaba delovnih brigad je v svojem poročilu navedel niz primerov delovnega poleta posameznikov in brigad. V medbrigadnem tekmovalju je zmigala in prešla prehodno zastavico v mesecu avgustu topilnica, ki je največnejši obrat cinkarne in se tudi bori z največjimi težavami zaradi slabe kvalitete surovin, ki jih uvažamo. — Brigada tov. Gregla je imela odgovorno nalogo do 1. septembra. Dokončati je morala konstrukcijo plinskega generatorja. Z dobro organizacijo in osebnim prizadevanjem brigadirjev pa je svoje delo končala 29. avgusta. — Tudi v aglomeraciji, ki je ozko grlo cinkarne, je tekmovalje prineslo uspehe. Brigada tov. Vrhovška je znižala odstotek žvepla v aglomeratu in s tem zvišala produkcijo. — Pred mesecem je napovedala medbrigadno tekmovalje keramika in je v avgustu zmigala brigada tov. Kolarja, ki izdeluje šamotne retorte in je dvignila produkcijo na račun manjših odpadkov. — Najbolj pa je tekmovalje razgibalo razkladalno partijo. Po hudi borbi je zmigala brigada tov. Tratnika. V šestih urah je razložila z desetimi ljudmi 371 ton rude, dočim je norma 50 ton v osmih urah na enega delavca. — Zmagovite brigade so s ponosom prevzele prehodne zastavice, njihov zglede in zglede odlikovancev pa je dal novih pobud za medbrigadno tekmovalje. J. F.

Mladinci in mladinke iz kmetijskih obdelovanih zadrug so na avtomobilski cesti »Bratstva in enotnosti«. Svoj objekti so si uredili v taborišču Korarč pri Popovčah. Poleg brigadnega dela brigadirji posejajo poljedelski in živinorejski tečaj, iz katerega bodo polagali izpite. Udeležujejo se tudi na kulturno-prosvetnem področju, kjer so privedili več tabornih ognjev s peštrim sporedom. Nič manjše pažnje ne posvečajo brigadirji politični izgradnji. — Vsa mladina v brigadi je vključena v tekmovalje za fizikalni znak. Uspehi tekmovalja so precejšnji. In kar je najvažnejše, delo v brigadi so organizirali po sistemu Aljše Sirotanova. Delajo v trojkih, ki med seboj tekmujejo. Najboljšo trojko vodi mladinec Kohek Jožef iz Mahovnika. Tekmovalje je tudi med četama, ki se borita za prehodno zastavico. Brigada sama pa je postala tudi v drugi dekadi prvič udarna, ker je presejala plan za 72%. M. L.

Mladinska DB »Jožeta Moleka-Puntarja« je postala na gradnji avtomobilske ceste v 17 dneh udarna in pohvaljena. Mladinci in mladinke, zbrani iz štirih krajev Slovenije v brigadi »Jožeta Moleka-Puntarja«, so prišli 18. avgusta t. l. v kraj Zupanja na IV. sekcijo, kjer gradijo velik nadozvajak. Brigada dela vsakozni na zemeljskih delih in nasipa traso za nadozvajak, ki je na eni strani že dovršen. Pri vsem delu, disciplini in samoiniciativnosti se je do sedaj najbolj izkazala tretja četa, ki jo sestavljajo večinoma mladinci iz okraja Trebnje in nekaj iz Ljubljane-okolice. — Sedaj se je javilo že 10 mladincev, ki bodo po vrnitvi iz brigade vstopili v industrijske obrate. Do tedaj pa so brigadirji sklenili, da mora postati njihova brigada trikrat udarna. S. M.

Dopisujte v »Ljudsko pravico«

FIKULTURA

FIZIKULTURNI FESTIVAL ŽELEZNIČARJEV FLRJ

Zanimiva tekmovalja v košarki, odbojki, boksu in nogometu

Košarka

Na igrišču Ljube Sercerja v Šiški, je izredno bogat spored v odbojki. Številni gledalci spremljajo razburljiva srečanja med vretami, ki po svoji moči častno zastopajo svoja železničarska društva.

I. kolo — člani:

Rabotniški : Lokomotiva (Reka) 30:27 (12:11). — Spartak : Železničar (Sarajevo) 20:0.

II. kolo — ženske:

Železničar (Lj.) : Železničar (Sombor) 43:16 (20:7). — Spartak : Železničar (Niš) 44:5 (22:5).

Izredno lepo igro, ki je bila tehnično dobro izvedena sta prožili ženski vrsti Lokomotiva (Reka) : Železničar (Beograd). Zmagala je zaslužno Lokomotiva z rezultatom 34:29 (18:16).

Zagrizen in ostra borba je bila tudi med moškima vretama Železničar (Beograd) : Železničar (Lj.), katero je slednji z 39:26 (16:14) zaključil v svojo korist.

Odbojka

I. kolo — člani:

Železničar (Lj.) : Rabotniški 3:0. — Železničar (Zgb.) : Železničar (Bgd.) 0:3. — Spartak : Železničar (Sar.) 3:0.

II. kolo — članice:

Železničar (Lj.) : Železničar (Bgd.) 2:1. — Spartak : Lokomotiva (Zgb.) 2:0.

III. kolo — članice:

Železničar (Lj.) : Železničar (Mrb.) 2:0. — Spartak : Železničar (Bgd.) 2:0. — Železničar (Mrb.) : Železničar (Sar.) 2:0. — Železničar (Sar.) : Železničar (Zgb.) 2:0.

BOKS

V kinu Tivoli so se v ponedeljek zvečer nadaljevale borbe v boks. Preko 2000 ljudi je toplo pozdravljalo zmage Spartakovih boksačev, kateri so v ring prinesli tehniko in elastičnost. Subotičani so zmagali v vseh borbah, v katerih so nastopili. Sodniki Podbevšek, Kozlar, Antolin, Skafar in Kržišnik, ki se pripravljajo za sodniški izpit, so svojo nalogo dobro opravili.

Tehnični rezultati so naslednji: Bantam kat.: Seka (Spartak) je premagal po točkah Šubica (Železničar, Sarajevo).

Mušja kat.: Romek (Spartak) : Sekulič (Železničar, Beograd). Zmagal je Romek po točkah.

Bantam kat.: Sloboda (Spartak) : Kaludjerović (Rabotniški, Skoplje). V zelo lepi borbi je Sloboda porazil svojega nasprotnika po točkah.

Perolahka kat.: Tudi v tej borbi je po točkah zmagal Evetović (Spartak) ki pa je imel v Čoviču (Železničar, Beograd) enakvrednega nasprotnika. Neodločeno se je končala borba v lahki kategoriji med Ljubljancem Bitencem in Angelovskim (Rabotniški, Skoplje).

Za zaključek sta se v ekshibicijski točki v welter kat. srečala Zivanović (Železničar, Beograd) in Šimic (Železničar, Ljubljana). Zmagal je po točkah Zivanović.

NOGOMET

Železničar (Ljubljana) : Rabotniški (Skoplje) 2:0 (1:0)

Ze v prvih minutah je Rabotniški povezal med seboj vrste in z lepim telesnim varanjem ter s točno odmerjenimi žogami resno ogrožal vrata nasprotnika. Železničar je igral enostavnejše z dolgi-

mi pasovi in hitrimi prodori, ki so bili nevarnejši.

Z lepo kombinacijo Čebolin - Cesar-Erber - Ledinek - Osrečki je Železničar prišel v vodstvo. Osrečki, ki je končal to kombinacijo, je ostro streljal, žoga se je odbila od levega branika gostov in odletela v mrežo. Za golom se je zvrstilo niz lepih prodorov na obeh straneh, zaključno streljane žoge pa so ostale v rokah obeh vratarjev. Tekma je bila zelo lepa in zanimiva. Do odmora je Železničar napotil na vrata še nekaj močnih strelcov, Rabotniški pa je rahlo prevladoval na terenu.

Po odmoru je bila tekma še vedno živahna. Je tempo je nekoliko popustil. V naglem — značilnem Železničarjevem prodoru je Ledinek ostro streljal v zgornji desni kot. Vratar je žogo odbil, Cesar jo je prestregel in prisebno poslal mimo vratarja v mrežo.

Spartak (Subotica) : Železničar (Maribor) 3:1

Obojestransko slaba igra se je končala z zaslužno zmago Spartaka.

Železničar (Sarajevo) : Nova Gorica 4:0 (3:0)

Sarajevčani so igrali dosti slabše kakor proti Lokomotivi.

Lokomotiva (Zagreb) : Železničar (Beograd) 7:5 (5:0)

Tudi v Beogradčanih so zagrebški železničarji našli v žilavega nasprotnika, ki je s hitrimi prodori in močnimi streli kar trikrat uknil sicer izvrstnega Zmaro.

NATECAJ

za vpis v II. tečaj mladinske teniške šole Slovenske teniške zveze v Ljubljani

Dne 19. 9. 1949 se prične pri mladinski teniški šoli STZ II. tečaj. Prijavo je vložiti do 17. 9. 1949 pri slovenski Teniški zvezi Ljubljana, Gosposvetska cesta 3/II.

Pravico do prijave imajo mladinci in mladinke, ki izpolnjujejo telega pogoje:

1. da so stari od 13 do 16 let,
2. da so dobri učenci v šoli ali gospodarstvu,
3. da so člani LMS,
4. da so fizično zdravi.

Leta starosti dokazuje s predložitvijo rojstnega lista ali druge javne listine (Solske priročnice). Prijavi pa morajo priložiti priporočilo organizacije LMS, ki ji pripadajo o tem, da so dobri učenci in tudi sicer zaslužno priporočilo za sprejem.

Izmed prijaviteljnih bo vodstvo šole izbralo primerno število najboljših mladincev in mladink, ki bodo sprejeti v tečaj. Imena teh bodo objavljena na oglasni deski na igriščih 8, D. Ljubljana, pod Celinovim gradom in pri Slovenski teniški zvezi, Ljubljana, Gosposvetska cesta 3/II. Žoge in loparje dobe učenec v šoli.

Teniška zveza Slovenije, Ljubljana

Partizan osvojil državno moštveno prvenstvo

Opatija, 13. septembra. Včeraj so odigrali v Opatiji zadnje kolo letošnjega moštvenega prvenstva v Šahu. Posobno ostra borba se je vodila za drugo mesto med Krimom in Buškom in se je Buški posrečilo z neodločnim rezultatom proti Krimu zasedli drugo mesto. Vpraskanje prvega mesta je bilo odločeno že v prvih šestih kolenih, ko si je Partizan zagotovil tekčen naskok, da ga je bilo praktično skoraj nemogoče prehiteti. Rezultati zadnjega kola so naslednji: Krim — Bušk 4:4 (Puc — Vuković 0:1, Preinfalk — Nedeljković 0:1, Gavrovič — Janošević 0:1, Gormek — Trajkovič remis, Šušnik — Savič 1:0, Milnar — Pavlovič remis, Levadič — Miljanović 1:0 in Sikošek — Lutaj 1:0). Zagreb — Polet 6:2, Partizan — Mladost 5 in pol : 2 in pol in Slova — Metalac 4 in pol : 3 in pol.

Končno stanje prvenstva je naslednje: Partizan 40, Bušk 35, Krim 33 in pol, Slova 28 in pol, Mladost 25 in pol, Zagreb 21 in pol, Metalac 21 in Polet 19 točk.

MEDNARODNI TURNIR V ČSR

Trencianske Teplice, 13. septembra. Na mednarodnem šahovskem turnirju v Trencianskih Teplicah so odigrali 13 in 14. kolo. Rezultati 13 kola so naslednji: Plat — Wide remis, Stahlberg — Pachman remis, Bolbotzan — O'Kelly remis, Roháček — Paoli 1:0, Ojanen — Szabo 0:1, Szily — Erdelyi remis, Rossolimo — Prins 1:0, Golombek — Kotnauer remis, Foltys — Uitelky remis in Richter — Sefo 0:1.

V 14. kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Wide — Sefo 0:1, Kotnauer — Foltys remis, Uitelky — Richter remis, Prins — Golombek 1:0, Erdelyi — Rossolimo 1:0, Szabo — Szily 0:1, Paoli — Ojanen 1:0, O'Kelly — Roháček 1:0, Pachman — Bolbotzan remis in Plat — Stahlberg 0:1.

Končano so bilo prekinjene partije 12. kola: Wide — Richter remis, Kotnauer — Rossolimo remis, Prins — Szily 1:0, in Paoli — Bolbotzan 0:1.

Po XIV. kolu je vrstni red igralcev na tabeli tale: Pachman 10,5, Szabo in Stahlberg 10, Foltys 9, Rossolimo 8,5, Bolbotzan, O'Kelly in Prins 8, Sefo 7 in pol itd.

OBVESTILA

DELITEV ŽIVILSKIH IN INDUSTRIJSKIH NAKAZNIK (Reklamacije)

Narodna banka FLRJ podr. 601 Ljubljana-mesto bo delila v četrtek dne 15. t. m. za podjetja, urade in ustanove živilske in industrijske nakaznice.

V petek dne 16. t. m. od 15. do 18. ure za ulčne poverjenike. Razpored delitve je na vpogled med dopoldanskimi urami v avli. popoldne pa pri vratarju Narodne banke. V soboto dne 17. t. m. bo Narodna banka delila živilske in industrijske nakaznice za podjetja, urade in ustanove OLO Ljubljana-okolica, v ponedeljek dne 19. t. m. pa za KLO Okrajnega LO Ljubljana-okolica.

Narodna banka FLRJ centrala za LRS podružnica 601

VPIS V ZDRAVSTVENI FOND LSM LJUBLJANSKE UNIVERZE

Ob vpisu v zimski semester je tudi vpis v Zdravstveni fond LSM, ki je obvezen za vse redne slušatelje. Semestralni prispevek 50 din plačajo slušatelji ob vpisu na univerzo in oddajo tam letošnja tudi izkaznico ZF. Datum in kraj izdaje potrjenih izkaznic bo objavljen.

Absolventi se vpišejo v ZF na upravi ZF, Miklošičeva 14.1., do 30. oktobra t. l. v uradnih urah. — Zdravstveni fond LSM.

POZIV

za predložitev gotovinskega plana za IV. tromesečje 1949

Vse obvezne imetnike tekočih računov pozivamo, da predložijo predloge gotovinskega plana za IV. tromesečje 1949 na doseganji način od 15. do 16. septembra 1949 in sicer v roku, ki ga je določilo vsakemu obvezniku kreditno podjetje na obrazcu Kp-1 in Kp-2. Zoper obvezne predlagatelj predlogov gotovinskega plana, ki ne bi predložili predloga gotovinskega plana v določenem roku, bo uveden postopek po čl. 12 Uredbe o planski uporabi gotovine v gospodarstvu. Narodna banka FLRJ Centrala za LRS

POZORI — VAŽNO! — CITAJI

Tovarna sadnih sokov in marmelade, Celje, nudi vsem industrijskim kolektivom LRS prvovrstne jabolenke po maloprodajni ceni din 15.— za 1 liter s 16% rabatom v vsaki količini. Kupec mora imeti lastno sode in odpremo izvirni z lastnimi vozili. Naročila sprejemamo pisмено, brojčavno in telefonsko. Naša številka telefona je Celje 8591 Naš brojčavni naslov: Tovarna sokov, Celje. Oskrbite Vaše članke kolektiva s ceneno in dobro pijačo.

OBJAVA

Ponovno opozarjamo vse ustanove in podjetja, da upoštevajo urdebo Sekretariata za personalno službo št. II. 1872/1-49, da takoj odpuste vse letošnje absolvente nižjih srednjih šol in sedemletnih tehniških posumerjajo v spodaj navedenem srednjem strokovno šole, kjer je še nekak mest prostih:

1. Učiteljske v Ljubljani, Mariboru, Novem mestu, Postojni in Gorici.
2. Srednja vzgojiteljska šola v Ljubljani.
3. Gradbeni tehnikum v Ljubljani.
4. Srednja kmetijska šola v Mariboru.
5. Lesno-industrijski odtsek Tehniške srednje šole v Ljubljani.
6. Usnarski tehnikum v Domžalah.
7. Hidrometeorološki tehnikum v Beogradu in
8. Milnarski tehnikum v Pančevu.

Ministrstvo za prosveto LRS Oddelek za srednje in nižje strokovno šolstvo

OGLASI

PREKLIC. Martinjak Pepca, Draga 61, Ljubljana, preključem vse nerazplačane gotovnice, ki sem jih razplačal o. tav. Lotrič Mariji, Draga 51, in Mohar Marjano, Brežjeva št. 8.

OPOZORILO! V noči od 10. na 11. septembra t. l. je bil v Ljubljani, v ulici Leta-delavsko-ustajbenke, razstavljena portabla stroja pisalni stroj Continental portabla tov. št. 368288. Pred nakupom svarimo!

DENARNICA s srednjo vsoto denarja sem našla 8. t. m. zjutraj na postaji Rakek. Lastnik jo dobi v oglasnem oddelku »Ljudske pravice« Ljubljana, Koplarjeva 2.

DNEVNE VESTI

Društvo bibliotekarjev Slovenije. V četrtek 15. t. m. ob 18. uri bo v Narodni in univerzitetni knjižnici sestanek v zvezi s kongresom Zveze bibliotekarskih društev FLRJ. Prosimo številno udeležbo. — Odbor.

KONCERTI

Simfonični koncert orkestra ministrstva železnice iz Beograda bo drevi ob 20 v Filharmoniji. Pod vodstvom dirigenta Zalka Straka bo izvajal orkester Jenko: Uvertura, Gluck: Baletna suita, Krstić: Seher-zoh, Schubert: Simfonija h-moll, Mendelssohn: Hebrida. Vstopnice v Knjižarni MO ziskali.

V St. Vidu nad Ljubljano bo noč ob 20. koncert pevskega zbora, folklorne skupine in orkestra ŽKUD Bratstvo-Jedinstvo iz Subotice. Na sporedu so narodna in umetna pesmi in najrazličnejši plesi. Vstopnice v trafikah Kautman v St. Vidu.

V četrtek 15. septembra bo nastopil ob 20 v filharmoniji dvorani RKUD Branko Cvetković iz Beograda s svojim zborom in orkestrom ter folkloro. Vstopnice v Knjižarni muzikali. 2557

VESTI IZ MARIBORA

Dežurna lekarna v sredo, 14. septembra: II. mestna lekarna, Gosposka ul. 12.

GLEDALISCE

OPERA

Prireditve v okviru proslave 100 letnice železnice. Četrtek, 15. ob 20: Pavišič: »Pamet v glavo«. Uprizori dramska skupina železničarjev SKUD-a Vinka Jedutz iz Zagreba. Petek, 16. ob 20: Gorki: »Vasa Zeljeznovaz«. Uprizori dramska skupina žel. SKUD-a Branko Cvetković iz Beograda. Sobota, 17. ob 20: Svočana akademija v proslavo 100 letnice železnice (zaključena). Za četrtno in petkovo predstavo železničarjev iz Zagreba in Beograda lahko naročijo vstopnice sindikatski skupniki pri ročilu vstopnice sindikatski skupniki pri ročilu. Upravi SNG, Gradšice 4/I, telefon 45-28.

KINO

LJUBLJANA UNION: Danski film »Sirota Stina« — Ivan Cankar. — Predstava ob 16, 18, 15 in 20.30. MOSKVA: Premiera češkega filma »Stupnjas«. Pregled 2. SLOGA: Švedski film »Ko svetijo hvalade«. Vlak 51. — Predstava ob 16.15, 18.15 in 20.30. TIVOLI: Zaprti. TRIGLAV: Ameriški film »Bruc v Oxfordu«. Odgovor naroda. — Predstava ob 20. Siska: Ameriški film »Noč v Gahlan-ice«. Naši planinci. — Predstava ob 20. MARIBOR PARTIZAN: Avstr. film »Dolga pot«. Mesečnik 14. UDARN